

**ECOLOGISCHE QUICKSCAN
KLEIN PLASPOELPOLDER
TE LEIDSCHENDAM-VOORBURG**

**ECOLOGISCHE QUICKSCAN
KLEIN PLASPOELPOLDER
TE LEIDSCHENDAM-VOORBURG**

Colofon

Opdrachtgever: Gemeente Leidschendam-Voorburg
Postbus 1005
2260 BA Leidschendam

Adviesbureau: VanderHelm Milieubeheer B.V.
Nobelsingel 2
2652 XA Berkel en Rodenrijs
010 -249 24 60
info@vdhelm.nl www.vdhelm.nl

Projectfoto's: Dhr. A. Kolders (foto voorzijde: halsbandparkiet en zilvermeeuw)

© VanderHelm Milieubeheer B.V.

Projectcode: 20171527

Verantwoording	Status / versie	Definitief
	Datum	19 januari 2018
Auteur	Dhr. ing. A. Kolders	
Kwaliteitscontrole	Mevr. M. Kortlever-Boer MSc	
Vrijgave	Dhr. ing. A.A. Heijboer	

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	4
1.1 AANLEIDING	4
1.2 DOELSTELLING	4
1.3 DESKUNDIGHEID	4
1.4 VOLLEDIGHEID ONDERZOEK	4
1.5 KWALITEITSBORGING.....	5
1.6 VERANTWOORDING	5
2. PROJECTGEBIED.....	6
2.1 HUIDIGE SITUATIE.....	6
2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE EN WERKZAAMHEDEN	7
3. WERKWIJZE	8
3.1 BUREAUONDERZOEK	8
3.2 VELDONDERZOEK	8
4. ONDERZOEKSRESULTATEN	9
4.1 BESCHERMDE SOORTEN	9
4.2 BESCHERMDE GEBIEDEN	23
4.3 BESCHERMDE HOUTOPSTANDEN	23
5. TOETSING AAN WETGEVING.....	24
5.1 BESCHERMDE SOORTEN.....	24
5.2 BESCHERMDE GEBIEDEN	30
5.3 HOUTOPSTANDEN	30
6. CONCLUSIE EN VERVOLGSTAPPEN.....	31
6.1 RESULTATEN EN VERVOLGSTAPPEN	31
REFERENTIELIJST	34

BIJLAGEN

1. REGIONALE SITUATIEKAART
2. WETTELIJKE EN BESTUURLIJKE KADERS NATUURBESCHERMING
3. FOTO'S TER PLAATSE
4. EFFECTENINDICATOR

1. INLEIDING

VanderHelm Milieubeheer B.V. te Berkel en Rodenrijs heeft van de gemeente Leidschendam-Voorburg opdracht gekregen voor het uitvoeren van een ecologische quickscan ter plaatse van vier terreinen (Avaalex, Total, Damsigt en gemeentewerf) in het gebied Klein Plaspoelpolder te Leidschendam-Voorburg.

1.1 AANLEIDING

De aanleiding tot deze ecologische quickscan zijn de voorgenomen werkzaamheden in het projectgebied. Het Avelex terrein, de voormalige gemeentewerf, het Damsigt kantoor en het Total benzinstation worden gesloopt waarna nieuwbouw wordt gerealiseerd. Tijdens de planvorming dient inzichtelijk te worden gemaakt of door de werkzaamheden een negatief effect kan ontstaan op beschermde flora en fauna, beschermde natuurgebieden en houtopstanden. Indien hier sprake van is dient te worden bepaald of deze negatieve effecten kunnen worden voorkomen en of er sprake is van een ontheffing- of meldingsplicht in het kader van de Wet natuurbescherming.

1.2 DOELSTELLING

Het doel van een ecologische quickscan is om te bepalen of rekening dient te worden gehouden met de Wet natuurbescherming. Dit doel wordt opgesplitst in de volgende subdoelen.

- het verkrijgen van inzicht in de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora- en fauna in of nabij het projectgebied en het verkrijgen van inzicht in de (mogelijke) effecten van de werkzaamheden op de eventueel aanwezige beschermde soorten;
- het verkrijgen van inzicht in de aanwezigheid van beschermde natuurgebieden in of nabij het projectgebied en bepalen of een toetsing nodig is van de effecten van de werkzaamheden op eventueel aanwezige beschermde natuurgebieden;
- het verkrijgen van een inzicht in de aanwezigheid van beschermde houtopstanden.

1.3 DESKUNDIGHEID

De uitvoerend ecologen voldoen aan ten minste één van de door het Ministerie van Economische Zaken genoemde voorwaarden en zijn daarmee gekwalificeerd als deskundige. Deze voorwaarden zijn vermeld in box 1.

Box 1: Deskundigheid (Bron: Ministerie van Economische Zaken)

Het Ministerie van Economische Zaken verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals de Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of soortenbescherming.

1.4 VOLLEDIGHEID ONDERZOEK

De ecologische quickscan betreft een onderzoek naar onder andere de (mogelijk) aanwezige beschermde flora en fauna in en nabij het projectgebied. Het onderzoek is gebaseerd op een bureaustudie en een éénmalig veldbezoek. Voor een volledige inventarisatie van alle aanwezige flora en fauna ter plaatse van het projectgebied dient een soortgericht onderzoek te worden uitgevoerd wat, veelal gebonden is aan bepaalde perioden in het jaar.

Uit een soortgericht onderzoek kan naar voren komen dat beschermde soorten aanwezig zijn en dat daarop een negatief effect ontstaat. Mitigerende en/of compenserende maatregelen zijn dan nodig en

mogelijk dient een ontheffing te worden aangevraagd om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren. Deze vervolgstappen zijn geen onderdeel van de ecologische quickscan.

De werkzaamheden die in dit onderzoek worden getoetst aan de Wet natuurbescherming zijn beschreven in paragraaf 2.2.

1.5 KWALITEITSBORGING

VanderHelm Milieubeheer B.V. is lid van het 'Netwerk Groene Bureaus (NGB) - Brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging'. De werkzaamheden die door VanderHelm Milieubeheer B.V. worden uitgevoerd, zijn gebaseerd op het door de NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010).

VanderHelm Milieubeheer B.V. is VCA** (versie 2008/05) gecertificeerd.

Onderhavig project is uitgevoerd in overeenstemming met het kwaliteitssysteem van VanderHelm Milieubeheer B.V. Dit kwaliteitssysteem is gecertificeerd conform de norm ISO 9001:2008.

1.6 VERANTWOORDING

VanderHelm Milieubeheer B.V. is een onafhankelijk adviesbureau en verklaart hierbij geen financiële of juridische belangen te hebben bij de uitkomst van het gevoerde onderzoek.

2. PROJECTGEBIED

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het projectgebied is gelegen in het gebied Kleine Plaspoelpolder te Leidschendam-Voorburg. Het projectgebied bestaat uit vier terreinen:

Total langs de Oude Trambaan. De Total bestaat uit een benzinestation met aan de westkant een watergang en bomen.

Het Avalax gebouw langs de Nieuwe Havenstraat. Avalax betreft een afvalverwerkingsbedrijf met diverse gebouwen op het terrein. Op het terrein staan diverse bomen en struiken en aan de zuidkant ligt een watergang.

De voormalige gemeentewerf langs de Nieuwe Havenstraat daar staan eveneens diverse gebouwen, bomen en struiken op het terrein. Aan de oostkant en zuidkant is een watergang gelegen.

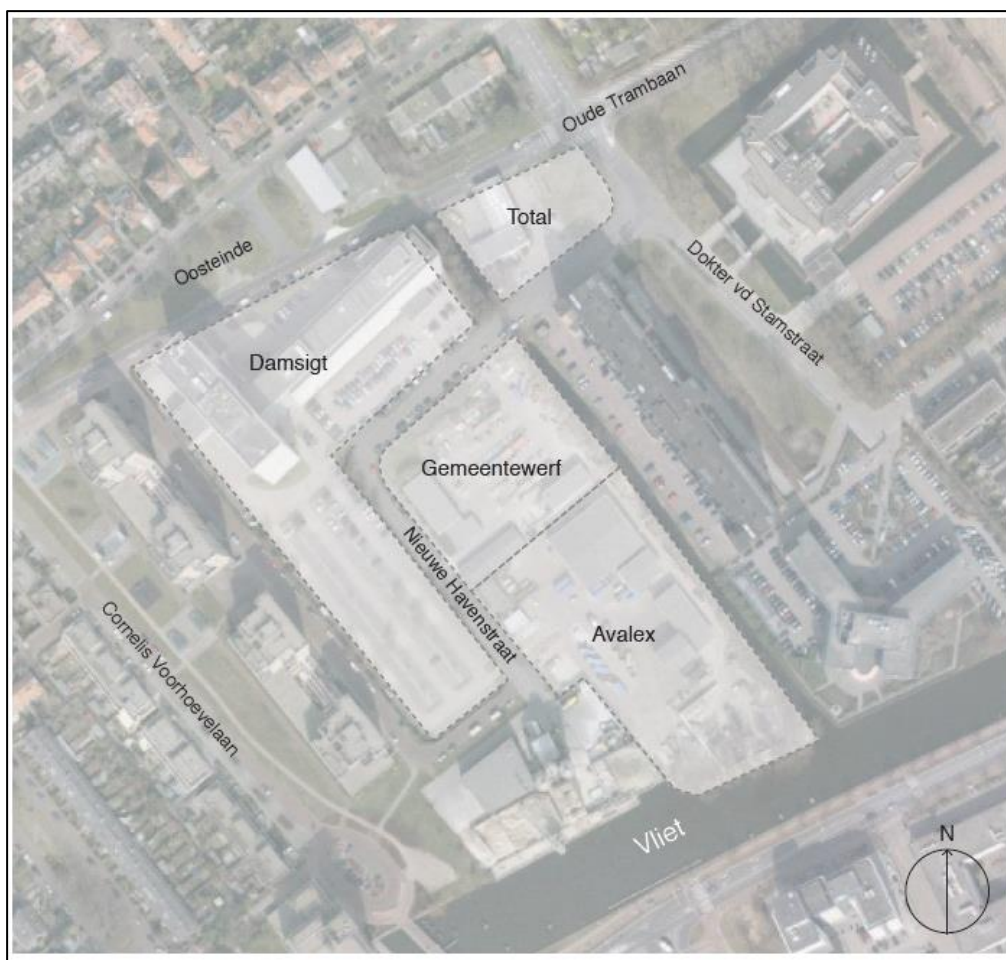
Het kantoor Damsigt betreft een hoog gebouw en bevindt zich langs de Oosteinde. Aan de zuidkant van Damsigt bevindt zich een opslag terrein waarlangs diverse bomen staan.

De omgeving van het projectgebied bestaat uit de bebouwde kom van gemeente Leidschendam-Voorburg en net ten noordwesten van het projectgebied bevindt zich het Sytwendepark.

De begrenzing van het projectgebied wordt weergegeven in afbeelding 1 en voor de regionale ligging van het projectgebied wordt verwezen naar bijlage 1. Een fotografische weergave van het projectgebied is opgenomen in bijlage 3.

Tabel 1: Gegevens projectgebied

Projectgebied:	Total, Avalax, Damsigt en Gemeentewerf
Straat:	Oosteinde, Nieuwe havenstraat, Johan David Zocherstraat, Oude trambaan
Plaats:	Leidschendam
Gemeente:	Leidschendam-Voorburg
Provincie:	Zuid-Holland
Kilometerhok (Rijksdriehoekscoördinaten):	X: 86, Y: 455

Afbeelding 1: Begrenzing projectgebied van de vier deellocaties: Total, Damsigt, Avaalex en gemeentewerf

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE EN WERKZAAMHEDEN

In de toekomst worden de gebouwen Total, Damsigt, Avaalex en de voormalige gemeentewerf gesloopt en hier zal in de komende jaren een woonwijk worden gerealiseerd. De planning van de werkzaamheden is tijdens de uitvoering van de ecologische quickscan niet bekend.

3. WERKWIJZE

Het onderzoek is gebaseerd op de ethische code van het Netwerk Groene Bureaus - Branchevereniging voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging (juni 2008 en februari 2010). Ten behoeve van het onderzoek zijn een bureaustudie en een veldonderzoek uitgevoerd.

3.1 BUREAUONDERZOEK

De bescherming van soorten is onderverdeeld in drie categorieën: vogels, Europees beschermde soorten (van de Habitatrichtlijn bijlage IV, onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I) en nationaal beschermde soorten. Provincie Zuid-Holland heeft een aantal nationaal beschermde grondgebonden zoogdieren en amfibieën van de lijst van nationaal beschermde soorten vrijgesteld voor projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. Sommige vogels genieten een dubbele bescherming omdat deze zijn opgenomen in de Vogelrichtlijn en het Verdrag van Bern II. In onderhavige ecologische quickscan is uitgegaan van de Vogelrichtlijn omdat deze verbodsbepalingen strenger zijn met betrekking tot opzettelijk storen.

Om te bepalen welke beschermde soorten mogelijk aanwezig zijn in het projectgebied zijn verscheidene verspreidingsatlassen, verspreidingskaarten, de NDFF en jaarverslagen geraadpleegd. De informatie uit deze atlassen is niet altijd actueel en veelal op uurhok weergegeven (5 x 5 km). Hierdoor kunnen deze gegevens voor het projectgebied enkel als richtlijn worden toegepast en tijdens het veldbezoek worden getoetst.

Aan de hand van gegevens van provincie Zuid-Holland en van het Ministerie van Economische Zaken is bepaald of beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland en belangrijk weidevogelgebied) aanwezig zijn in of nabij het projectgebied.

Voorts is bepaald of de houtopstand in het projectgebied:

- buiten de grenzen van de 'bebouwde kom Boswet' staat;
- de beplantingen van bomen groter is dan 10 are;
- een rijbeplanting betreft die uit meer dan 20 bomen bestaat.

3.2 VELDONDERZOEK

Door een deskundig ecooloog is een veldbezoek uitgevoerd, waarbij is bepaald welke van de in de omgeving voorkomende beschermde soorten op basis van het aanwezige biotoop aanwezig kunnen zijn. Hierbij is specifiek gelet op individuen en sporen zoals uitwerpselen en nesten van beschermde soorten.

De tabellen 2 en 3 bevatten respectievelijk de gegevens van het uitgevoerde veldbezoek en de weersomstandigheden.

Tabel 2: gegevens veldbezoek

Datum	Activiteit	Soortgroep	Tijdstip (vanaf)	Uitvoerende(n)
11-01-2018	Veldbezoek	Flora Vogels Vleermuizen Vissen Amfibieën Grondgebonden zoogdieren Reptielen Schelpdieren	13:00 uur	A. Kolders

Tabel 3: Weersomstandigheden*

Datum	Temperatuur (°C)		Overheersende windrichting -kracht (Bft)	Bewolking	Neerslag (mm)
	Min.	Max.			
11-01-2018	2,8	7,6	N 2	Geheel bewolkt	0,0

* Weersomstandigheden ter plaatse van weerstation Rotterdam (bron: KNMI)

4. ONDERZOEKSRESULTATEN

4.1 BESCHERMDE SOORTEN

In § 4.1.1 zijn de resultaten van de bureaustudie weergegeven. In een tabel is aangegeven welke soorten worden verwacht op basis van verspreidingsgegevens. In § 4.1.2 zijn de resultaten van het veldbezoek opgenomen. Aangegeven is welke soorten zijn aangetroffen en op basis van het aanwezige biotoop kunnen worden verwacht of worden uitgesloten.

4.1.1 BUREAUONDERZOEK

In tabel 4 zijn beschermde soorten weergegeven die op basis van het bureauonderzoek (verspreidingsgegevens) in het projectgebied kunnen worden verwacht.

Tabel 4: Verwachte beschermde flora- en faunasoorten in het projectgebied op basis van het bureauonderzoek.

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Beschermde status	Bron*
Vogels	inheemse vogels	Aves	Vogelrichtlijn	1,2,3,4
	buizerd	<i>Buteo buteo</i>	Vogelrichtlijn, categorie 4	1,2,3
	slechtvalk	<i>Falco peregrinus</i>	Vogelrichtlijn, categorie 3	1,2,3,4
	gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	Vogelrichtlijn, categorie 2	1,2,3
	huismus	<i>Passer domesticus</i>	Vogelrichtlijn, categorie 2	1,2,3
	sperwer	<i>Accipiter nisus</i>	Vogelrichtlijn, categorie 4	1,2,3,4
	boerenzwaluw	<i>Hirundo rustica</i>	Vogelrichtlijn, categorie 5	1,2,3,4
	boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>	Vogelrichtlijn, categorie 5	1,2,3,4
	ekster	<i>Pica pica</i>	Vogelrichtlijn, categorie 5	1,2,3,4
	grote bonte specht	<i>Dendrocopos major</i>	Vogelrichtlijn, categorie 5	1,2,3,4
	koolmees	<i>Parus major</i>	Vogelrichtlijn, categorie 5	1,2,3,4
	pimpelmees	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Vogelrichtlijn, categorie 5	1,2,3,4
	spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>	Vogelrichtlijn, categorie 5	1,2,3,4
	zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>	Vogelrichtlijn, categorie 5	1,2,3,4
	zwarte roodstaart	<i>Phoenicurus ochrurus</i>	Vogelrichtlijn, categorie 5	1,2,3,4
Vleermuizen	gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Europees beschermd	1,2,3,4
	ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Europees beschermd	1,2,3
	laativlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	Europees beschermd	1,2,3
	meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>	Europees beschermd	1,2,3
	rosse vleermuis	<i>Nyctalis noctua</i>	Europees beschermd	1,2,3
	watervleermuis	<i>Myotis daubentonii</i>	Europees beschermd	1,2,3
Grondgebonden zoogdieren	bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Vrijgesteld	1,2,3,4
	bunzing	<i>Mustela nutorius</i>	Vrijgesteld	1,2,3,4
	dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Vrijgesteld	1,2,3,4
	dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	Vrijgesteld	1,2,3,4
	egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Vrijgesteld	1,2,3,4
	gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Vrijgesteld	1,2,3,4
	hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Vrijgesteld	1,2,3,4
	huisspitsmuis	<i>Crociodura russula</i>	Vrijgesteld	1,2,3,4
	konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Vrijgesteld	1,2,3,4
	rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>	Vrijgesteld	1,2,3,4
	veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Vrijgesteld	1,2,3,4

	vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Vrijgesteld	1,2,3,4
	wezel	<i>Mustela nivalis</i>	Vrijgesteld	1,2,3,4
Amfibieën	bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Vrijgesteld	1,2,3,4
	gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Vrijgesteld	1,2,3,4
	kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Vrijgesteld	1,2,3,4

Legenda:

- Vogelrichtlijn: is van toepassing op alle inheemse vogels.
- Europees beschermd: deze soorten zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I.
- Vrijgesteld: deze soorten zijn opgenomen in bijlage A van de Wet natuurbescherming en vrijgesteld door provincie Zuid-Holland.
- Vogels, categorie 2: nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus);
- Vogels, categorie 3: nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk);
- Vogels, categorie 4: nesten van vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil);
- Vogels, categorie 5: nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen;
- * Bron: 1 = verspreidingsatlas. 2 = www.telme.nl. 3 = inschatting op basis van het biotoop (m.b.v. Google Maps). 4 = NDFF

4.1.2 VELDONDERZOEK

Op basis van het veldbezoek is bepaald welke beschermde soorten aanwezig zijn of op basis van biotoopkenmerken kunnen worden verwacht in het projectgebied. In tabel 5 zijn deze soorten weergegeven. Beschermde soorten die niet in deze tabel zijn opgenomen worden op basis van de bureaustudie en het veldbezoek van de ecologische quickscan niet verwacht. Voor soorten die niet in deze tabel zijn opgenomen geldt alleen de zorgplicht. Als aanvulling op de tabel is per soortgroep meer informatie gegeven. Hier is voor alle uit de bureaustudie naar voren gekomen soorten behandeld waarom deze soorten worden verwacht of uitgesloten. Voor alle verwachte soorten zijn de gebiedsfuncties en de beschermde elementen volgens de Wet natuurbescherming beschreven.

Tabel 5: Aanwezige en verwachte beschermde flora- en faunasoorten in het projectgebied op basis van het veldonderzoek

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Beschermde status	Gebieds-functie*	Aangetroffen (A) of verwacht (V)	Locatie*
Vogels	inheemse vogels	<i>Aves</i>	Vogelrichtlijn	V	V	1,2,3,4
	slechtvalk	<i>Falco peregrinus</i>	Vogelrichtlijn, categorie 3	V	V	2
	boerenzwaluw	<i>Hirundo rustica</i>	Vogelrichtlijn, categorie 5	V	V	3,4
	boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>	Vogelrichtlijn, categorie 5	V	V	3
	grote bonte specht	<i>Dendrocopos major</i>	Vogelrichtlijn, categorie 5	V	V	3
	koolmees	<i>Parus major</i>	Vogelrichtlijn, categorie 5	V	V	2,3,4
	pimpelmees	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Vogelrichtlijn, categorie 5	V	V	2,3,4
	spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>	Vogelrichtlijn, categorie 5	V	V	3
	zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>	Vogelrichtlijn, categorie 5	V	A	1,2,3,4
	zwarte roodstaart	<i>Phoenicurus ochrurus</i>	Vogelrichtlijn, categorie 5	V	V	2,3,4
Vleermuizen	gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Europees beschermd	V, F, VL	V	1,2,3,4
	ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	Europees beschermd	V, F, VL	V	1,2,3,4
	laativlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	Europees beschermd	V, F, VL	V	1,2,3,4
	meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>	Europees beschermd	V, F, VL	V	1,2,3,4
	rosse vleermuis	<i>Nyctalis noctua</i>	Europees beschermd	V, F, VL	V	2

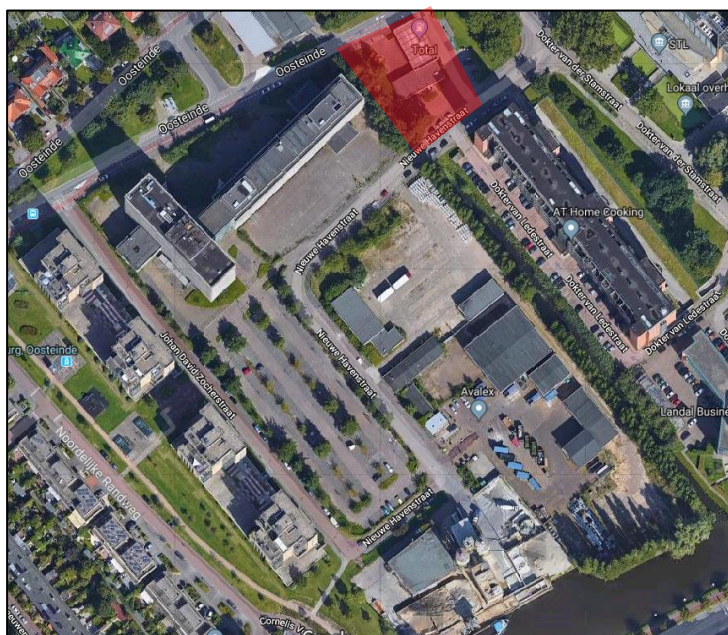
	watervleermuis	<i>Myotis daubentonii</i>	Europees beschermd	V, F, VL	V	1,2,3,4
Grondgebonden zoogdieren	bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Vrijgesteld		V	1,2,3,4
	bunzing	<i>Mustela nutorius</i>	Vrijgesteld		V	1,2,3,4
	dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Vrijgesteld		V	1,2,3,4
	dwergpspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	Vrijgesteld		V	1,2,3,4
	egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Vrijgesteld		V	1,2,3,4
	gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Vrijgesteld		V	1,2,3,4
	hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Vrijgesteld		V	1,2,3,4
	huisspitsmuis	<i>Crociodura russula</i>	Vrijgesteld		V	1,2,3,4
	rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>	Vrijgesteld		V	1,2,3,4
	veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Vrijgesteld		V	1,2,3,4
	vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Vrijgesteld		V	1,2,3,4
	wezel	<i>Mustela nivalis</i>	Vrijgesteld		V	1,2,3,4
Amfibieën	bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Vrijgesteld		V	1,2,3,4
	gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Vrijgesteld		V	1,2,3,4
	kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Vrijgesteld		V	1,2,3,4
	meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>	Vrijgesteld		V	1,2,3,4
	bastaardkikker	<i>Rana klepton esculentus</i>	Vrijgesteld		V	1,2,3,4

Legenda:

- Vogelrichtlijn: is van toepassing op alle inheemse vogels.
- Europees beschermd: deze soorten zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I.
- Vrijgesteld: deze soorten zijn opgenomen in bijlage A van de Wet natuurbescherming en vrijgesteld door provincie Zuid-Holland bij het uitvoeren van een ruimtelijke ontwikkeling.
- Vogels, categorie 3: nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk);
- Vogels, categorie 5: nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen;
- Gebiedsfunctie: V: voortplantingsplaats, rustplaats of nest, O: overwinteringsgebied, VL: vliegrouwe, F: foerageergebied. De gebiedsfunctie is alleen weergegeven voor beschermde soorten.
- Locatie: 1: Total benzinstation, 2: kantoor Damsigt, 3: Gemeentewerf, 4: Avalex.

Vanaf de volgende pagina worden de resultaten per onderzoekslocatie besproken.

Locatie 1 Total benzinestation

Afbeelding 2: Projectbegrenzing Total benzinestation is weergegeven binnen het rode vlak

Vogels

Jaarrond beschermde nesten - categorie 1 tot en met 4

Tijdens het veldbezoek zijn op locatie Total benzinestation geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen van vogels uit categorie 1 tot en met 4. De aanwezigheid hiervan kan worden uitgesloten, omdat de bomen relatief klein zijn en het gebouw te laag is voor de slechtvalk. Hierdoor is het gebouw en de bomen ongeschikt voor vogels uit categorie 1 t/m 4.

Het gebouw biedt geen mogelijkheden voor de gierzwaluw (categorie 2) om te broeden, omdat er geen geschikte gaten, kieren, open stootvoegen en dakpannen aanwezig zijn, waar gierzwaluwen gebruik van kunnen maken.

Tijdens het veldbezoek zijn geen huismussen (categorie 2) in het projectgebied en de omgeving waargenomen. Daarnaast zijn geen structuren zoals dakpannen aanwezig of geschikte kieren en openingen waar de mussen kunnen broeden. Daarnaast is geen geschikte zanglocatie en foerageergebied in de omgeving aanwezig. Derhalve wordt de aanwezigheid van nesten en rusten van huismussen redelijkerwijs uitgesloten.

In de bomen binnen het projectgebied zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Op basis hiervan kunnen soorten als buizerd en sperwer binnen het projectgebied worden uitgesloten.

Jaarrond beschermde nesten - categorie 5

In en rondom het benzinestation zijn geen nesten of vogels uit categorie 5 aangetroffen. De bomen rondom het benzinestation zijn geschikt voor soorten als ekster en zwarte kraai. Hiervan zijn geen nesten aangetroffen, echter kunnen deze zich in de toekomst wel gaan vestigen. Overige soorten uit categorie 5, zoals genoemd in tabel 5, worden hier niet verwacht, omdat geschikte structuren ontbreken.

Niet jaarrond beschermde nesten (algemene broedvogels)

Voor algemene broedvogels die broeden in bomen, watergangen en op gebouwen biedt het projectgebied geschikt biotoop. Te denken valt hierbij aan soorten als merel, houtduif, witte kwikstaart, waterhoen en meerkoet.

Vleermuizen

De bebouwing en bomen in het projectgebied kunnen op diverse manieren een functie hebben voor vleermuizen (Habitatrichtlijn).

Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen in bebouwing

Het benzinestation Total kan op verschillende manieren dienen als voortplantings- en rustplaats. Het gebouw is geschikt als zomer-, kraam-, paar- en/of winterverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, meervleermuis, watervleermuis en laatvlieger. Er zijn tijdens het veldbezoek meerder geschikte invliegopeningen waargenomen, zoals ruimte achter daklijsten (bijlage 3, foto 2) en open stootvoegen (bijlage 3, foto 3) wat zeer geschikt is voor vleermuizen. Op basis hiervan kunnen voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen in het benzinestation Total niet worden uitgesloten.

Voortplantings- of rustplaatsen in bomen

Tijdens het veldbezoek zijn geen holten of los schors waargenomen in de bomen die kunnen dienen als voortplantings- of rustplaats voor vleermuizen. Omdat in de bomen geen holtes aanwezig zijn, kan de boom bewonende rosse vleermuis worden uitgesloten binnen het projectgebied.

Vliegroute

De bomen (bijlage 3, foto 5) in het projectgebied kunnen mogelijk dienen als onderdeel van een vliegroute voor vleermuizen. De bomen vormen een lijnvormig geheel wat geleiding biedt aan vleermuizen die zich verplaatsen van rustplaatsen in de bebouwde kom naar foerageergebied elders.

Foerageergebied

De bomen in het projectgebied kunnen voor vleermuizen dienen als foerageergebied. In de directe omgeving zijn vergelijkbare structuren aanwezig die kunnen dienen als foerageergebied. Net ten noordwesten van het projectgebied ligt het Sytwendepark waar veel vleermuizen foerageren (bron: NDFF).

Te verwachten beschermd element per vleermuissoort

In tabel 6 wordt per vleermuissoort weergegeven welk beschermd element verwacht wordt.

Tabel 6: verwachte beschermde elementen per vleermuissoort

Soort	Zomer- verblijfplaats	Kraam- verblijfplaats	Paar- verblijfplaats	Individuele winter- verblijfplaats	Vliegroute	Foerageergebied
Gewone dwergvleermuis	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja*	Ja, niet essentieel
Laatvlieger	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja*	Ja, niet essentieel
Ruige dwergvleermuis	Ja	Nee	Ja	Ja	Ja*	Ja, niet essentieel
Watervleermuis	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja*	Ja, niet essentieel
Meervleermuis	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja*	Ja, niet essentieel

*dit betreffen essentiële vliegroutes

Grondgebonden zoogdieren

In het projectgebied worden enkel vrijgestelde zoogdieren zoals egel en diverse muizensoorten verwacht. Soorten als vos, hermelijn, wezel, en bunzing kunnen het gebied gebruiken als foerageergebied. Van deze soorten worden geen voortplantings- en rustplaatsen verwacht.

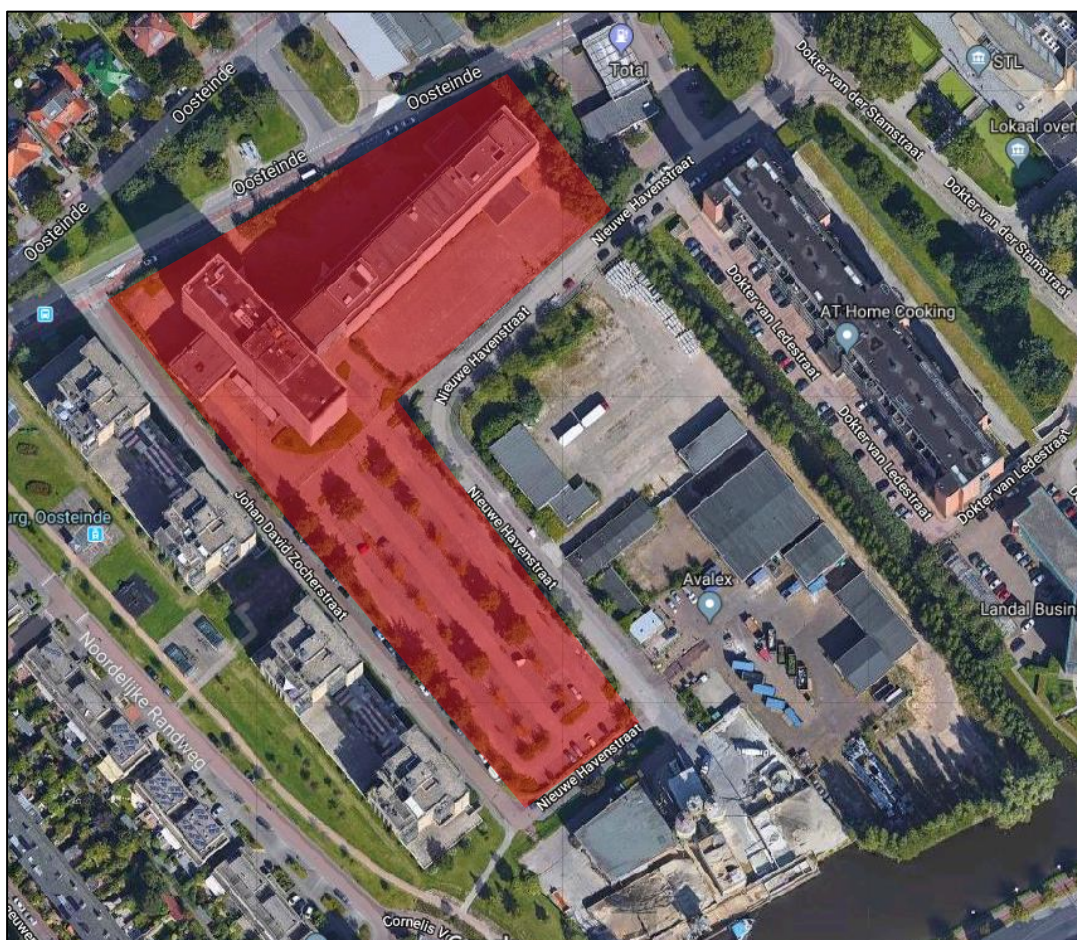
Amfibieën

In het projectgebied worden enkel vrijgestelde soorten zoals meerkikker, bastaardkikker, kleine watersalamander, bruine kikker en gewone pad verwacht.

Overige soorten

Tijdens het locatiebezoek zijn geen beschermde vaatplanten, kevers, vlinders, libellen en kreeftachtigen waargenomen. Beschermde soorten binnen deze soortgroepen worden op basis van verspreiding en biotoop niet verwacht in het projectgebied.

Locatie 2 Kantoor Damsigt

Afbeelding 3: Projectbegrenzing kantoor Damsigt is weergegeven binnen het rode vlak.

Vogels

Jaarrond beschermde nesten - categorie 1 tot en met 4

Tijdens het veldbezoek zijn op locatie Damsigt geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen van vogels uit categorie 1 tot en met 4. Echter kan de aanwezigheid hiervan niet worden uitgesloten.

Het gebouw biedt mogelijkheden voor de slechtvalk (categorie 3) om te broeden. Slechtvalken gebruiken hoge gebouwen om te broeden, dit zijn daarnaast zeer geschikte uitkijkposten op zoek naar geschikte prooien zoals halsbandparkiet en postduiven die veel voorkomen in het gebied. In de directe omgeving van het kantoor Damsigt zijn slechtvalken waargenomen (zie afbeelding 4, bron: NDFF). Op basis hiervan kan de slechtvalk als broedvogel op kantoor Damsigt niet worden uitgesloten.

Het gebouw biedt geen mogelijkheden voor de gierzwaluw (categorie 2) om te broeden, omdat er geen geschikte gaten, kieren, open stootvoegen en dakpannen aanwezig zijn, waar gierzwaluwen gebruik van kunnen maken.

In de bomen binnen het projectgebied zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Op basis hiervan kunnen soorten als buizerd en sperwer binnen het projectgebied worden uitgesloten.

In en rondom het kantoor Damsigt zijn geen nesten of vogels uit categorie 5 aangetroffen. De bomen rondom het complex zijn geschikt voor soorten als ekster en zwarte kraai. Hiervan zijn geen nesten aangetroffen, echter kunnen deze zich in de toekomst wel gaan vestigen. Het opslag terrein (bijlage 3, foto 12) is geschikt voor de zwarte roodstaart die graag op rommelige opslag terrein broedt. Op NDFF zijn ook waarnemingen bekend van de zwarte roodstaart in en rondom het projectgebied. Daarnaast kunnen ook koolmees en pimpelmees in de rommelige hoekjes en dichte struiken (klimop) tot broeden komen.

Voor algemene broedvogels die broeden in bomen, watergangen, gebouwen en opslag terreinen biedt het projectgebied geschikt biotoop. Te denken valt hierbij aan soorten als merel, houtduif, witte kwikstaart, waterhoen en meerkoet. Op het dak waren baltsende zilvermeeuwen (bijlage 3, foto 9) aanwezig. Zilvermeeuwen gebruiken platte daken om op te broeden. Het dak van Damsigt is hier uitermate geschikt voor.

De bebouwing en bomen in het projectgebied kunnen op diverse manieren een functie hebben voor vleermuizen (Habitatrichtlijn).

Het kantoor Damsigt kan op verschillende manieren dienen als voortplantings- en rustplaats. Het gebouw is geschikt als zomer-, kraam-, paar- en/of winterverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en watervleermuis. Er zijn tijdens het veldbezoek meerdere geschikte invliegopeningen waargenomen, zoals ruimte achter daklijsten (bijlage 3, foto 7) en openingen in de dakopbouwen (bijlage 3, foto 8) wat geschikt is voor vleermuizen. Op basis hiervan kunnen voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen in het kantoor Damsigt niet worden uitgesloten.

Voortplantings- of rustplaatsen in bomen

Tijdens het veldbezoek zijn geen holten of los schors waargenomen in de bomen die kunnen dienen als voortplantings- of rustplaats voor vleermuizen. Omdat in de bomen geen holtes aanwezig zijn, kan de boom bewonende rosse vleermuis worden uitgesloten binnen het projectgebied.

Vliegroute

De bomen (bijlage 3, foto 11) in het projectgebied kunnen mogelijk dienen als onderdeel van een vliegroute voor vleermuizen. De bomen vormen een lijnvormig geheel wat geleiding biedt aan vleermuizen die zich verplaatsen van rustplaatsen in de bebouwde kom naar foerageergebied elders.

Foerageergebied

De bomen in het projectgebied kunnen voor vleermuizen dienen als foerageergebied. In de directe omgeving zijn vergelijkbare structuren aanwezig die kunnen dienen als foerageergebied. Net ten noordwesten van het projectgebied ligt het Sytwendepark waar veel vleermuizen foerageren (bron: NDFF).

Te verwachten beschermd element per vleermuissoort

In tabel 7 wordt per vleermuissoort weergegeven welk beschermd element verwacht wordt.

Tabel 7: verwachte beschermde elementen per vleermuissoort

Soort	Zomer-verblijfplaats	Kraam-verblijfplaats	Paar-verblijfplaats	Individuele winter-verblijfplaats	Vliegroute	Foerageergebied
Gewone dwergvleermuis	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja*	Ja, niet essentieel
Laatvlieger	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja*	Ja, niet essentieel
Ruige dwergvleermuis	Ja	Nee	Ja	Ja	Ja*	Ja, niet essentieel
Meervleermuis	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja*	Ja, niet essentieel
Watervleermuis	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja*	Ja, niet essentieel

*dit betreffen essentiële vliegroutes

Grondgebonden zoogdieren

In het projectgebied worden enkel vrijgestelde zoogdieren zoals egel en diverse muizensoorten verwacht. Soorten als vos, hermelijn, wezel, en bunzing kunnen het gebied gebruiken als foerageergebied. Van deze soorten worden geen voortplantings- en rustplaatsen verwacht.

Amfibieën

In het projectgebied worden enkel vrijgestelde soorten zoals meerkikker, bastaardkikker, kleine watersalamander, bruine kikker en gewone pad verwacht.

Overige soorten

Tijdens het locatiebezoek zijn geen beschermde vaatplanten, kevers, vlinders, libellen en kreeftachtigen waargenomen. Beschermde soorten binnen deze soortgroepen worden op basis van verspreiding en biotoop niet verwacht in het projectgebied.

Locatie 3 Gemeentewerf

Afbeelding 5: Projectbegrenzing gemeentewerf is weergegeven binnen het rode vlak

Vogels

Jaarrond beschermde nesten - categorie 1 tot en met 4

Tijdens het veldbezoek zijn op de voormalige gemeentewerf geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen van vogels uit categorie 1 tot en met 4. De aanwezigheid hiervan kan worden uitgesloten, omdat de bomen relatief klein zijn en het gebouw te laag is voor de slechtvalk. Hierdoor is het gebouw en de bomen ongeschikt voor vogels uit categorie 1 t/m 4.

In de bomen binnen het projectgebied zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Op basis hiervan kunnen soorten als buizerd en sperwer binnen het projectgebied worden uitgesloten.

Het gebouw biedt geen mogelijkheden voor de gierzwaluw (categorie 2) om te broeden, omdat er geen geschikte gaten, kieren, open stootvoegen en dakpannen aanwezig zijn, waar gierzwaluwen gebruik van kunnen maken.

Tijdens het veldbezoek zijn geen huismussen (categorie 2) in het projectgebied en de omgeving waargenomen. Daarnaast zijn geen structuren zoals dakpannen aanwezig of geschikte kieren en openingen waar de mussen kunnen broeden. Daarnaast is geen geschikte zanglocatie en foerageergebied in de omgeving aanwezig. Derhalve wordt de aanwezigheid van nesten en rusten van huismussen redelijkerwijs uitgesloten.

Jaarrond beschermde nesten - categorie 5

In de bomen aan de zuidkant van de gemeentewerf is een zwarte kraai (bijlage 3, foto 18) aanwezig. Tijdens het veldbezoek was een paartje zwarte kraai aanwezig bij het nest, mogelijk dat deze in het broedseizoen het nest gaan gebruiken. Daarnaast is er aan de zuidkant een dode boom aanwezig met holtes. Dit maakt het zeer geschikt voor soorten als grote bonte specht, spreeuw en boomkruiper. Tijdens het bezoek maakte een halsbandparkiet gebruik van de holte (bijlage 3, foto 19), naar alle waarschijnlijkheid zal de halsbandparkiet in het broedseizoen de holte gaan gebruiken als broedlocatie.

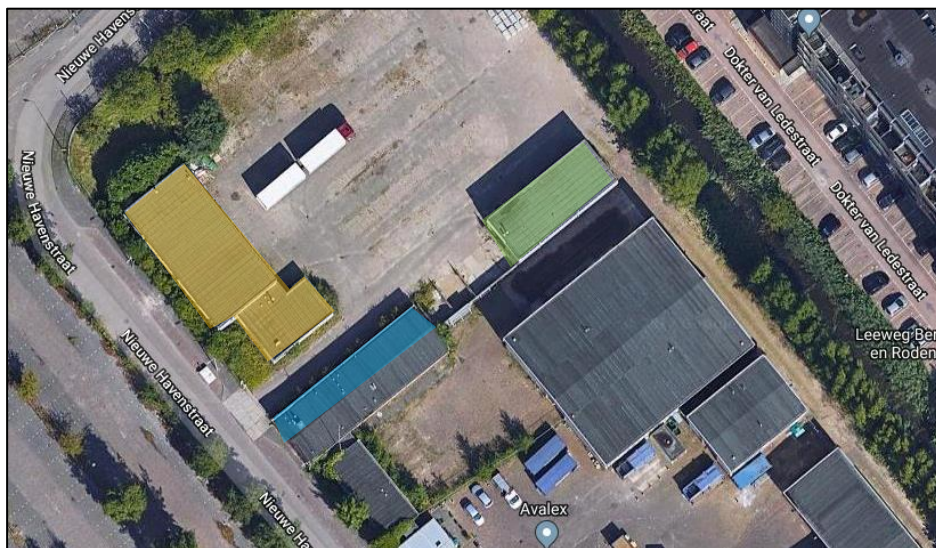
Het opslag terrein (bijlage 3, foto 20) is geschikt voor de zwarte roodstaart die graag op rommelige opslag terrein broedt. Op NDFF zijn ook waarnemingen bekend van de zwarte roodstaart in en rondom het projectgebied. Daarnaast kunnen ook koolmees en pimpelmees in de rommelige hoekjes en dichte struiken (klimop) tot broeden komen. Tevens is op het terrein een open schuur aanwezig (bijlage 3, foto 21) waarvan boerenzwaluwen gebruik van kunnen maken.

Niet jaarrond beschermde nesten (algemene broedvogels)

Voor algemene broedvogels die broeden in bomen, watergangen, gebouwen en opslag terreinen biedt het projectgebied geschikt biotoop. Te denken valt hierbij aan soorten als halsbandparkiet, merel, houtduif, zwartkop, tijtjaf, witte kwikstaart, waterhoen en meerkoet.

Vleermuizen

De bebouwing en bomen in het projectgebied kunnen op diverse manieren een functie hebben voor vleermuizen (Habitatrichtlijn).

Afbeelding 6: De verschillende gebouwen op de gemeentewerf.

Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen in bebouwing

Op de voormalige gemeentewerf zijn in totaal drie verschillende gebouwen aanwezig die geschikt zijn voor vleermuizen. De gebouwen zijn geschikt als zomer-, kraam-, paar- en/of winterverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, meervleermuis, watervleermuis en laatvlieger. Het gebouw wat geel is gekleurd op afbeelding 6 is geschikt, omdat hier geschikte openingen (bijlage 3, foto 14) aanwezig zijn waar vleermuizen gebruik van kunnen maken. Het gebouw wat blauw is gekleurd op afbeelding 5 is geschikt, omdat hier open stootvoegen (bijlage 3, foto 15) aanwezig zijn waar vleermuizen gebruik van kunnen maken. Het gebouw wat groen is gekleurd is geschikt voor vleermuizen, omdat hier eveneens open stootvoegen (bijlage 3, foto 16) aanwezig zijn.

Op basis hiervan kunnen voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen in de drie gebouwen op de voormalige gemeentewerf niet worden uitgesloten.

Voortplantings- of rustplaatsen in bomen

Tijdens het veldbezoek zijn in een dode boom enkele hopen waargenomen die kunnen dienen als voortplantings- of rustplaats voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis en rosse vleermuis. Op basis hiervan kunnen zomer-, kraam-, paar- en/of winterverblijfplaatsen in bomen niet worden uitgesloten.

Vliegroule

De bomen (bijlage 3, foto 17) in het projectgebied kunnen mogelijk dienen als onderdeel van een vliegroule voor vleermuizen. De bomen vormen een lijnvormig geheel wat geleiding biedt aan vleermuizen die zich verplaatsen van rustplaatsen in de bebouwde kom naar foerageergebied elders.

Foerageergebied

De bomen in het projectgebied kunnen voor vleermuizen dienen als foerageergebied. In de directe omgeving zijn vergelijkbare structuren aanwezig die kunnen dienen als foerageergebied. Net ten noordwesten van het projectgebied ligt het Syt Wendepark waar veel vleermuizen foerageren (bron: NDFF).

Te verwachten beschermd element per vleermuissoort

In tabel 8 wordt per vleermuissoort weergegeven welk beschermd element verwacht wordt.

Tabel 8: verwachte beschermde elementen per vleermuissoort in gebouwen

Soort	Zomer- verblijfplaats	Kraam- verblijfplaats	Paar- verblijfplaats	Individuele winter- verblijfplaats	Vliegroule	Foerageergebied
Gewone dwergvleermuis	Ja (bomen en gebouwen)	Ja (bomen en gebouwen)	Ja (bomen en gebouwen)	Ja (bomen en gebouwen)	Ja*	Ja, niet essentieel
Laatvlieger	Ja (gebouwen)	Ja (gebouwen)	Ja (gebouwen)	Ja (gebouwen)	Ja*	Ja, niet essentieel
Rosse vleermuis	Ja (bomen)	Ja (bomen)	Ja (bomen)	Ja (bomen)	Ja*	Ja, niet essentieel
Ruige dwergvleermuis	Ja (bomen en gebouwen)	Nee	Ja (bomen en gebouwen)	Ja (bomen en gebouwen)	Ja*	Ja, niet essentieel
Watervleermuis	Ja (bomen en gebouwen)	Ja (bomen en gebouwen)	Nee	Nee	Ja*	Ja, niet essentieel
Meervleermuis	Ja (gebouwen)	Ja (gebouwen)	Nee	Nee	Ja*	Ja, niet essentieel

*dit betreffen essentiële vliegroules

Grondgebonden zoogdieren

In het projectgebied worden enkel vrijgestelde zoogdieren zoals egel en diverse muizensoorten verwacht. Soorten als vos, hermelijn, wezel, en bunzing kunnen het gebied gebruiken als foerageergebied. Van deze soorten worden geen voortplantings- en rustplaatsen verwacht.

Amfibieën

In het projectgebied worden enkel vrijgestelde soorten zoals meerkikker, bastaardkikker, kleine watersalamander, bruine kikker en gewone pad verwacht.

Overige soorten

Tijdens het locatiebezoek zijn geen beschermde vaatplanten, kevers, vlinders, libellen en kreeftachtigen waargenomen. Beschermde soorten binnen deze soortgroepen worden op basis van verspreiding en biotoop niet verwacht in het projectgebied.

Locatie 4 Avalex

Afbeelding 7: Projectbegrenzing Avalex is weergegeven binnen het rode vlak

Vogels

Jaarrond beschermde nesten - categorie 1 tot en met 4

Tijdens het veldbezoek zijn op het terrein van Avalex geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen van vogels uit categorie 1 tot en met 4. De aanwezigheid hiervan kan worden uitgesloten, omdat de bomen relatief klein zijn en het gebouw te laag is voor de slechtvalk. Hierdoor is het gebouw en de bomen ongeschikt voor vogels uit categorie 1 t/m 4.

In de bomen binnen het projectgebied zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Op basis hiervan kunnen soorten als buizerd en sperwer binnen het projectgebied worden uitgesloten.

Het gebouw biedt geen mogelijkheden voor de gierzwaluw (categorie 2) om te broeden, omdat er geen geschikte gaten, kieren, open stootvoegen en dakpannen aanwezig zijn, waar gierzwaluwen gebruik van kunnen maken.

Tijdens het veldbezoek zijn geen huismussen (categorie 2) in het projectgebied en de omgeving waargenomen. Daarnaast zijn geen structuren zoals dakpannen aanwezig of geschikte kieren en openingen waar de mussen kunnen broeden. Daarnaast is geen geschikte zanglocatie en foerageergebied in de omgeving aanwezig. Derhalve wordt de aanwezigheid van nesten en rusten van huismussen redelijkerwijs uitgesloten.

Jaarrond beschermde nesten - categorie 5

Op het terrein van Avalex zijn geen nesten of vogels uit categorie 5 aangetroffen. De bomen rondom het complex zijn geschikt voor soorten als ekster en zwarte kraai. Hiervan zijn geen nesten aangetroffen, echter kunnen deze zich in de toekomst wel gaan vestigen.

Het opslag terrein (bijlage 3, foto 27) is geschikt voor de zwarte roodstaart die graag op rommelige opslag terrein broedt. Op NDFF zijn ook waarnemingen bekend van de zwarte roodstaart in en rondom het projectgebied. Daarnaast kunnen ook koolmees en pimpelmees in de rommelige hoekjes en dichte struiken (klimop) tot broeden komen. Tevens is op het terrein een open schuur aanwezig (bijlage 3, foto 27) waarvan boerenzwaluwen graag gebruik van maken, echter zijn tijdens het bezoek geen nesten aangetroffen.

Niet jaarrond beschermde nesten (algemene broedvogels)

Voor algemene broedvogels die broeden in bomen, watergangen, gebouwen en opslag terreinen biedt het projectgebied geschikt biotoop. Te denken valt hierbij aan soorten als merel, houtduif, zwartkop, tijtjaf, witte kwikstaart, waterhoen en meerkoet.

Vleermuizen

De bebouwing en bomen in het projectgebied kunnen op diverse manieren een functie hebben voor vleermuizen (Habitatrichtlijn).

Afbeelding 8: De verschillende gebouwen op het terrein van Avalex.

Voortplantingsplaatsen of rustplaatsen in bebouwing

Op het Avalex terrein zijn in totaal zes verschillende gebouwen aanwezig. In totaal zijn vier gebouwen geschikt voor vleermuizen. Deze gebouwen zijn geschikt als zomer-, kraam-, paar- en/of winterverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis, meervleermuis en laatvlieger. In tabel 9 wordt per gebouw de geschiktheid voor vleermuizen weergegeven.

Tabel 9: geschiktheid per gebouw op het Avalex terrein

Gebouw	Geschild	Ongeschild	Afbeelding
Rood gearceerde gebouw	bevat open stootvoegen		Bijlage 3, foto 22
Geel gearceerde gebouw		geen openingen, kieren of open stootvoegen aanwezig	
Oranje gearceerde gebouw	ruimte achter daklijst		Bijlage 3, foto 23
Paars gearceerde gebouw	ruimte achter daklijst		Bijlage 3, foto 24
Blauw gearceerde gebouw		geen openingen, kieren of open stootvoegen aanwezig	Bijlage 3, foto 27
Groen gearceerde gebouw	Open stootvoegen en luchtroosters aanwezig		Bijlage 3, foto 25 en 26

Voortplantings- of rustplaatsen in bomen

Tijdens het veldbezoek zijn geen holten of los schors waargenomen in de bomen die kunnen dienen als voortplantings- of rustplaats voor vleermuizen. Omdat in de bomen geen holtes aanwezig zijn, kan de boom bewonende rosse vleermuis worden uitgesloten binnen het projectgebied.

Vliegroute

De bomen in het projectgebied kunnen mogelijk dienen als onderdeel van een vliegroute voor vleermuizen. De bomen vormen een lijnvormig geheel wat geleiding biedt aan vleermuizen die zich verplaatsen van rustplaatsen in de bebouwde kom naar foerageergebied elders.

Foerageergebied

De bomen in het projectgebied kunnen voor vleermuizen dienen als foerageergebied. In de directe omgeving zijn vergelijkbare structuren aanwezig die kunnen dienen als foerageergebied. Net ten noordwesten van het projectgebied ligt het Sytwendepark waar veel vleermuizen foerageren (bron: NDFF).

Te verwachten beschermd element per vleermuissoort

In tabel 10 wordt per vleermuissoort weergegeven welk beschermd element verwacht wordt.

Tabel 10: verwachte beschermde elementen per vleermuissoort

Soort	Zomer- verblijfplaats	Kraam- verblijfplaats	Paar- verblijfplaats	Individuele winter- verblijfplaats	Vliegroute	Foerageergebied
Gewone dwergvleermuis	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja*	Ja, niet essentieel
Laatvlieger	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja*	Ja, niet essentieel
Ruige dwergvleermuis	Ja	Nee	Ja	Ja	Ja*	Ja, niet essentieel
Watervleermuis	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja*	Ja, niet essentieel
Meervleermuis	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja*	Ja, niet essentieel

*dit betreffen essentiële vliegroutes

Grondgebonden zoogdieren

In het projectgebied worden enkel vrijgestelde zoogdieren zoals egel en diverse muizensoorten verwacht. Soorten als vos, hermelijn, wezel, en bunzing kunnen het gebied gebruiken als foerageergebied. Van deze soorten worden geen voortplantings- en rustplaatsen verwacht.

Amfibieën

In het projectgebied worden enkel vrijgestelde soorten zoals meerkikker, bastaardkikker, kleine watersalamander, bruine kikker en gewone pad verwacht.

Overige soorten

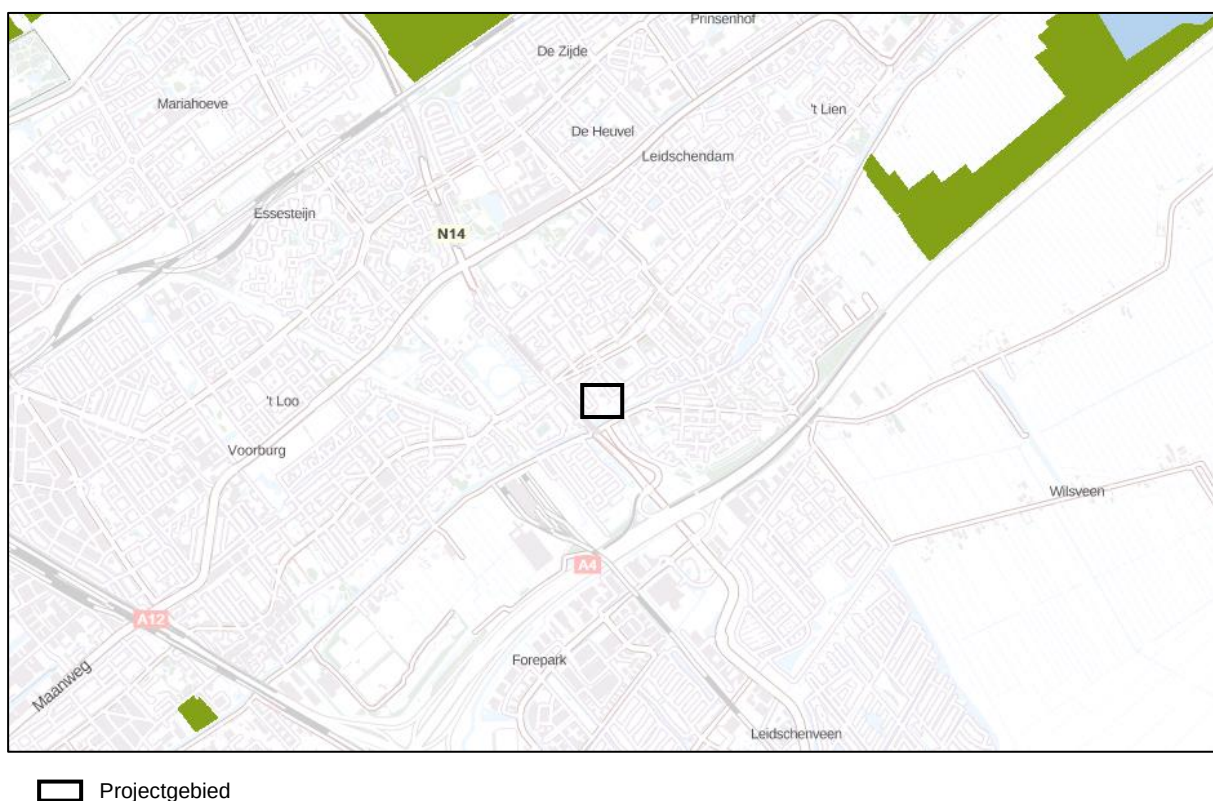
Tijdens het locatiebezoek zijn geen beschermde vaatplanten, kevers, vlinders, libellen en kreeftachtigen waargenomen. Beschermde soorten binnen deze soortgroepen worden op basis van verspreiding en biotoop niet verwacht in het projectgebied.

4.2 BESCHERMDE GEBIEDEN

De vier terreinen (Total, Damsigt, Gemeentewerf en Avalex) maken geen onderdeel uit van een natuurgebied dat beschermd wordt door de Wet natuurbescherming. Het dichtstbijzijnde beschermde Natura 2000-gebied is Meijendel & Berkheide. Dit natuurgebied ligt op circa 5,5 kilometer ten noorden van het projectgebied. De effectenindicator is opgenomen in de bijlage.

Het projectgebied maakt tevens geen deel uit van Natuurnetwerk Nederland (NNN). De dichtstbijzijnde gebieden die deel uitmaken van NNN is gelegen op circa 2 kilometer van het projectgebied en betreffen de Leidschendammerhout met Vogelplas Starrevaart en Duivenvoordse-Veenzijdse Polder.

Het gebied is niet gelegen in een belangrijk weidevogelgebied.

Afbeelding 9: Projectgebied in relatie tot de beschermde natuurgebieden en NNN-gebieden. De gekleurde delen zijn onderdeel van de NNN.

4.3 BESCHERMDE HOUTOPSTANDEN

De bomen in het projectgebied bevinden zich binnen de 'bebouwde kom Boswet' van Leidschendam-Voorburg. De aanwezige bomen bestaan uit diverse boomsoorten waaronder schietwilg, Italiaanse populier en zwarte els

5. TOETSING AAN WETGEVING

In dit hoofdstuk is beschreven wat de wettelijke consequenties zijn die voortvloeien uit de aanwezigheid van beschermde soorten, natuurgebieden en houtopstanden zoals beschreven in hoofdstuk 4. Voor meer informatie over de Wet natuurbescherming wordt verwezen naar bijlage 2.

Met betrekking tot vogels is getoetst aan de verbodsbepalingen uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 Wet natuurbescherming). Enkele vogels zijn echter ook opgenomen in het Verdrag van Bern II (artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming) waardoor zowel artikel 3.1 als 3.5 van de Wet natuurbescherming van toepassing is. Omdat in de verbodsbepalingen uit artikel 3.1 strenger zijn dan de verboden van artikel 3.5 is ervoor gekozen om te toetsen aan de Vogelrichtlijn.

5.1 BESCHERMDE SOORTEN

Op basis van de bureaustudie en de veldinventarisatie worden diverse beschermde soorten verwacht in het projectgebied. Hieronder worden de resultaten per locatie getoetst.

Locatie 1 Total benzinestation

Vogels

Niet-jaarrond beschermde nesten (algemene broedvogels)

In de bomen en watergangen van het projectgebied worden niet-jaarrond beschermde nesten van vogels als de merel, houtduif, witte kwikstaart, waterhoen en meerkoet verwacht. De nesten en functionele leefomgeving van deze soorten zijn beschermd middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. In artikel 3.1, lid 1 is opgenomen dat het verboden is opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen. Onder lid 3, is onder andere opgenomen dat het verboden is om opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Onder lid 4 is opgenomen dat het verboden is vogels opzettelijk te storen. Lid 5 geeft aan dat lid 4 niet van toepassing is indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Door de werkzaamheden kunnen nesten worden vernield en kunnen eieren en individuen worden beschadigd of doden. Dit betreft een overtreding van artikel 3.1. De periode dat de meeste kans is op de aanwezigheid van vogelnesten in het voorjaar en de zomer. Als in deze gevoelige periode wordt gewerkt dient rekening te worden gehouden met broedvogels en moeten eventueel maatregelen worden genomen om het doden van vogels en vernieling en beschadiging van nesten en eieren te voorkomen.

Vleermuizen

Voortplantings- en rustplaatsen

De gebouwen in het projectgebied bevatten mogelijk voortplantings- en rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis, meervleermuis en laatvlieger (Habitatrichtlijn). Individuen, voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen zijn beschermd middels artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. In lid 1 is opgenomen dat het verboden is om in vleermuizen in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen en onder lid 4 om voortplantings- of rustplaatsen van vleermuizen te beschadigen of te vernielen.

De sloop van een gebouw met daarin vleermuizen kan leiden tot het doden van vleermuizen en vernielen van voortplantings- en rustplaatsen, wat een overtreding van artikel 3.5 betreft. Om te bepalen of sprake is van een overtreding van artikel 3.5 dient in eerste aanleg te worden bepaald of voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in het te slopen gebouw. Voorts kan worden bepaald of de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd onder een goedgekeurde gedragscode of dat een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

Functionele leefomgeving (vliegroute).

De bomenrij in het projectgebied functioneert mogelijk als vliegroute voor verschillende soorten vleermuizen. Een vliegroute van vleermuizen is essentieel wanneer geen alternatieven aanwezig zijn en zij gerekend worden tot de functionele leefomgeving van de voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen. Essentiële vliegroutes zijn beschermd middels artikel 3.5, lid 4, van de Wet natuurbescherming. Het kappen van bomen die een essentiële vliegroute van vleermuizen vormen

betreft een overtreding van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Om te bepalen of sprake is van een overtreding van artikel 3.5 dient in eerste aanleg te worden bepaald of sprake is van een vliegroute. Voorts kan worden bepaald of de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd door te werken onder een goedgekeurde gedragscode en het nemen van mitigerende maatregelen.

De foerageergebieden in het projectgebied zijn niet van essentieel belang, omdat er in de omgeving voldoende alternatieve aanwezig zijn.

Overige en vrijgestelde soorten

Op basis van bureaustudie en veldinventarisatie worden geen strikt beschermde vissen, vaatplanten, amfibieën, grondgebonden zoogdieren, weekdieren, kevers, vlinders, libellen en kreeftachtigen verwacht in het projectgebied. Wel komen van enkele deze soortgroepen algemene soorten en door provincie Zuid-Holland vrijgestelde soorten voor in het projectgebied. Deze soorten worden beschermd middels de zorgplicht, artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Dit houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. In de watergang ten westen van het gebied worden algemene vissen en amfibieën verwacht. Als delen worden afgedamd en gedempt dienen deze te worden afgevisd in het kader van de zorgplicht.

Locatie 2 Kantoor Damsigt

Vogels

Jaarrond beschermde nesten categorie 3

Er worden jaarrond beschermde nesten verwacht van de slechtvalk (Vogelrichtlijn, categorie 3). Jaarrond beschermde nesten zijn nesten van vogels die hier jaarrond gebruik van maken of jaarlijks terugkeren naar hetzelfde nest. Deze nesten zijn jaarrond beschermd, middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming, dus ook als het nest niet in gebruik is om te broeden. In artikel 3.1 is onder lid 2 opgenomen dat het verboden is om opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het onder lid 4 verboden vogels opzettelijk te storen. Lid 5 geeft aan dat lid 4 niet van toepassing is indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Indien jaarrond beschermde nesten van slechtvalk aanwezig zijn zullen deze door de sloopwerkzaamheden worden vernield wat een overtreding van artikel 3.1 betreft. Om te bepalen of sprake is van een overtreding van artikel 3.1 dient in eerste aanleg te worden bepaald of nesten van slechtvalk aanwezig zijn. Voorts kan worden bepaald of de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd onder een goedgekeurde gedragscode of dat een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

Jaarrond beschermde nesten onvoldoende alternatief categorie 5

Er worden jaarrond beschermde nesten verwacht van de zwarte roodstaart (Vogelrichtlijn, categorie 5 onvoldoende alternatief). Jaarrond beschermde nesten zijn nesten van vogels die hier jaarrond gebruik van maken of jaarlijks terugkeren naar hetzelfde nest. Deze nesten zijn jaarrond beschermd, middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming, dus ook als het nest niet in gebruik is om te broeden. In artikel 3.1 is onder lid 2 opgenomen dat het verboden is om opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het onder lid 4 verboden vogels opzettelijk te storen. Lid 5 geeft aan dat lid 4 niet van toepassing is indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Indien jaarrond beschermde nesten van zwarte roodstaart aanwezig zijn zullen deze door de sloopwerkzaamheden worden vernield wat een overtreding van artikel 3.1 betreft. Zwarte roodstaarten gebruiken deze terreinen om te foerageren en te broeden. Omdat alle vier de terreinen geschikt zijn, zal een groot deel van het leefgebied verloren gaan. De zwarte roodstaart staat niet op de rode lijst, het gaat goed met de soort. De landelijke aantallen zijn sinds 1990 min of meer stabiel (bron: Sovon). Om te bepalen of sprake is van een overtreding van artikel 3.1 dient in eerste aanleg te worden bepaald of nesten van zwarte roodstaart aanwezig zijn en of in de omgeving voldoende alternatieve aanwezig zijn om naar te kunnen uitwijken. Voorts kan worden bepaald of de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd onder een goedgekeurde gedragscode of dat een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

Jaarrond beschermde nesten categorie 5 (voldoende alternatief)

De koolmees en pimpelmees zijn vogels met jaarrond beschermde nesten uit categorie 5, die in het projectgebied voor (kunnen) komen. Jaarrond beschermde nesten zijn nesten van vogels die hier jaarrond gebruik van maken of jaarlijks terugkeren naar hetzelfde nest.

Deze nesten zijn jaarrond beschermd, middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming, dus ook als het nest niet in gebruik is om te broeden. Voor jaarrond beschermde nesten uit categorie 5 geldt echter dat als in de omgeving voldoende alternatief aanwezig is, de nesten een gelijke beschermingsstatus hebben als niet-jaarrond beschermde nesten. In dit geval is voor alle aanwezige en te verwachten soorten voldoende alternatief in de omgeving en geldt de bescherming alleen wanneer een broedgeval aanwezig is.

Niet-jaarrond beschermde nesten (algemene broedvogels)

Op het dak, openingen en kieren van het projectgebied worden niet-jaarrond beschermde nesten van vogels als de zilvermeeuw, merel, houtduif en witte kwikstaart verwacht. De nesten en functionele leefomgeving van deze soorten zijn beschermd middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. In artikel 3.1, lid 1 is opgenomen dat het verboden is opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen. Onder lid 3, is onder andere opgenomen dat het verboden is om opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Onder lid 4 is opgenomen dat het verboden is vogels opzettelijk te storen. Lid 5 geeft aan dat lid 4 niet van toepassing is indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Door de werkzaamheden kunnen nesten in de watergang en de oever worden vernield en kunnen eieren en individuen worden beschadigd of doden. Dit betreft een overtreding van artikel 3.1. De periode dat de meeste kans is op de aanwezigheid van vogelnesten in het voorjaar en de zomer. Als in deze gevoelige periode wordt gewerkt dient rekening te worden gehouden met broedvogels en moeten eventueel maatregelen worden genomen om het doden van vogels en vernieling en beschadiging van nesten en eieren te voorkomen.

Vleermuizen

Voortplantings- en rustplaatsen

De gebouwen in het projectgebied bevatten mogelijk voortplantings- en rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en watervleermuis (Habitatrichtlijn). Individuen, voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen zijn beschermd middels artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. In lid 1 is opgenomen dat het verboden is om in vleermuizen in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen en onder lid 4 om voortplantings- of rustplaatsen van vleermuizen te beschadigen of te vernielen.

De sloop van een gebouw met daarin vleermuizen kan leiden tot het doden van vleermuizen en vernielen van voortplantings- en rustplaatsen, wat een overtreding van artikel 3.5 betreft. Om te bepalen of sprake is van een overtreding van artikel 3.5 dient in eerste aanleg te worden bepaald of voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in het te slopen gebouw. Voorts kan worden bepaald of de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd onder een goedgekeurde gedragscode of dat een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

Functionele leefomgeving (vliegroute).

De bomenrij in het projectgebied functioneert mogelijk als vliegroute voor verschillende soorten vleermuizen. Een vliegroute van vleermuizen is essentieel wanneer geen alternatieven aanwezig zijn en zij gerekend worden tot de functionele leefomgeving van de voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen. Essentiële vliegroutes zijn beschermd middels artikel 3.5, lid 4, van de Wet natuurbescherming. Het kappen van bomen die een essentiële vliegroute van vleermuizen vormen betreft een overtreding van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Om te bepalen of sprake is van een overtreding van artikel 3.5 dient in eerste aanleg te worden bepaald of sprake is van een vliegroute. Voorts kan worden bepaald of de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd door te werken onder een goedgekeurde gedragscode en het nemen van mitigerende maatregelen.

De foerageergebieden in het projectgebied zijn niet van essentieel belang, omdat er in de omgeving voldoende alternatieve aanwezig zijn.

Overige en vrijgestelde soorten

Op basis van bureaustudie en veldinventarisatie worden geen strikt beschermde vissen, vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, amfibieën, weekdieren, kevers, vlinders, libellen en kreeftachtigen verwacht in het projectgebied. Wel komen van enkele deze soortgroepen algemene soorten en door provincie Zuid-Holland vrijgestelde soorten voor in het projectgebied. Deze soorten worden beschermd middels de zorgplicht, artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Dit houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

Locatie 3 Gemeentewerf

Vogels

Jaarrond beschermde nesten onvoldoende alternatief categorie 5

Er worden jaarrond beschermde nesten verwacht van de zwarte roodstaart (Vogelrichtlijn, categorie 5 onvoldoende alternatief). Jaarrond beschermde nesten zijn nesten van vogels die hier jaarrond gebruik van maken of jaarlijks terugkeren naar hetzelfde nest. Deze nesten zijn jaarrond beschermd, middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming, dus ook als het nest niet in gebruik is om te broeden. In artikel 3.1 is onder lid 2 opgenomen dat het verboden is om opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het onder lid 4 verboden vogels opzettelijk te storen. Lid 5 geeft aan dat lid 4 niet van toepassing is indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Indien jaarrond beschermde nesten van zwarte roodstaart aanwezig zijn zullen deze door de sloopwerkzaamheden worden vernield wat een overtreding van artikel 3.1 betreft. Zwarte roodstaarten gebruiken deze terreinen om te foerageren en te broeden. Omdat alle vier de terreinen geschikt zijn, zal een groot deel van het leefgebied verloren gaan. De zwarte roodstaart staat niet op de rode lijst, het gaat goed met de soort. De landelijke aantallen zijn sinds 1990 min of meer stabiel (bron: Sovon). Om te bepalen of sprake is van een overtreding van artikel 3.1 dient in eerste aanleg te worden bepaald of nesten van zwarte roodstaart aanwezig zijn en of in de omgeving voldoende alternatieve aanwezig zijn om naar te kunnen uitwijken. Voorts kan worden bepaald of de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd onder een goedgekeurde gedragscode of dat een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

Jaarrond beschermde nesten categorie 5 (voldoende alternatief)

In een boom ten zuiden van de gemeentewerf is een jaarrond beschermd nest aanwezig van de zwarte kraai (Vogelrichtlijn en categorie 5). Ook de koolmees, pimpelmees, grote bonte specht, boomkruiper, spreeuw en boerenzwaluw zijn vogels met jaarrond beschermde nesten uit categorie 5, die in het projectgebied voor (kunnen) komen. Jaarrond beschermde nesten zijn nesten van vogels die hier jaarrond gebruik van maken of jaarlijks terugkeren naar hetzelfde nest.

Deze nesten zijn jaarrond beschermd, middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming, dus ook als het nest niet in gebruik is om te broeden. Voor jaarrond beschermde nesten uit categorie 5 geldt echter dat als in de omgeving voldoende alternatief aanwezig is, de nesten een gelijke beschermingsstatus hebben als niet-jaarrond beschermde nesten. In dit geval is voor alle aanwezige en te verwachten soorten voldoende alternatief in de omgeving en geldt de bescherming alleen wanneer een broedgeval aanwezig is.

Niet-jaarrond beschermde nesten (algemene broedvogels)

In de bomen en watergangen van het projectgebied worden niet-jaarrond beschermde nesten van vogels als de merel, houtduif, witte kwikstaart, waterhoen en meerkoet verwacht. De nesten en functionele leefomgeving van deze soorten zijn beschermd middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. In artikel 3.1, lid 1 is opgenomen dat het verboden is opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen. Onder lid 3, is onder andere opgenomen dat het verboden is om opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Onder lid 4 is opgenomen dat het verboden is vogels opzettelijk te storen. Lid 5 geeft aan dat lid 4 niet van toepassing is indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Door de werkzaamheden kunnen nesten in de watergang en de oever worden vernield en kunnen eieren

en individuen worden beschadigd of doden. Dit betreft een overtreding van artikel 3.1. De periode dat de meeste kans is op de aanwezigheid van vogelnesten in het voorjaar en de zomer. Als in deze gevoelige periode wordt gewerkt dient rekening te worden gehouden met broedvogels en moeten eventueel maatregelen worden genomen om het doden van vogels en vernieling en beschadiging van nesten en eieren te voorkomen.

Vleermuizen

Voortplantings- en rustplaatsen

De gebouwen in het projectgebied bevatten mogelijk voortplantings- en rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis, meervleermuis en laatvlieger (Habitatrichtlijn). Daarnaast bevat een boom in het projectgebied holten die kunnen dienen als voortplantings- en rustplaats van de ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, meervleermuis en watervleermuis. Individuen, voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen zijn beschermd middels artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. In lid 1 is opgenomen dat het verboden is om in vleermuizen in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen en onder lid 4 om voortplantings- of rustplaatsen van vleermuizen te beschadigen of te vernielen.

De sloop van een gebouw met daarin vleermuizen kan leiden tot het doden van vleermuizen en vernielen van voortplantings- en rustplaatsen, wat een overtreding van artikel 3.5 betreft. Om te bepalen of sprake is van een overtreding van artikel 3.5 dient in eerste aanleg te worden bepaald of voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in het te slopen gebouw. Voorts kan worden bepaald of de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd onder een goedgekeurde gedragscode of dat een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

Functionele leefomgeving (vliegroute).

De bomenrij in het projectgebied functioneert mogelijk als vliegroute voor verschillende soorten vleermuizen. Een vliegroute van vleermuizen is essentieel wanneer geen alternatieven aanwezig zijn en zij gerekend worden tot de functionele leefomgeving van de voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen. Essentiële vliegroutes zijn beschermd middels artikel 3.5, lid 4, van de Wet natuurbescherming. Het kappen van bomen die een essentiële vliegroute van vleermuizen vormen betreft een overtreding van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Om te bepalen of sprake is van een overtreding van artikel 3.5 dient in eerste aanleg te worden bepaald of sprake is van een vliegroute. Voorts kan worden bepaald of de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd door te werken onder een goedgekeurde gedragscode en het nemen van mitigerende maatregelen.

De foerageergebieden in het projectgebied zijn niet van essentieel belang, omdat er in de omgeving voldoende alternatieve aanwezig zijn.

Overige en vrijgestelde soorten

Op basis van bureaustudie en veldinventarisatie worden geen strikt beschermde vissen, amfibieën, grondgebonden zoogdieren, vaatplanten, weekdieren, kevers, vlinders, libellen en kreeftachtigen verwacht in het projectgebied. Wel komen van enkele deze soortgroepen algemene soorten en door provincie Zuid-Holland vrijgestelde soorten voor in het projectgebied. Deze soorten worden beschermd middels de zorgplicht, artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Dit houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. In de watergang ten westen van het gebied worden algemene vissen en amfibieën verwacht. Als delen worden afgedamd en gedempt dienen deze te worden afgevisd in het kader van de zorgplicht.

Locatie 4 Avalex

Vogels

Jaarrond beschermde nesten onvoldoende alternatief categorie 5

Er worden jaarrond beschermde nesten verwacht van de zwarte roodstaart (Vogelrichtlijn, categorie 5 onvoldoende alternatief). Jaarrond beschermde nesten zijn nesten van vogels die hier jaarrond gebruik van maken of jaarlijks terugkeren naar hetzelfde nest. Deze nesten zijn jaarrond beschermd, middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming, dus ook als het nest niet in gebruik is om te broeden. In artikel 3.1 is onder lid 2 opgenomen dat het verboden is om opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het onder lid 4 verboden vogels opzettelijk te storen. Lid 5 geeft aan dat lid 4 niet van toepassing is indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Indien jaarrond beschermde nesten van zwarte roodstaart aanwezig zijn zullen deze door de sloopwerkzaamheden worden vernield wat een overtreding van artikel 3.1 betreft. Zwarte roodstaarten gebruiken deze terreinen om te foerageren en te broeden. Omdat alle vier de terreinen geschikt zijn, zal een groot deel van het leefgebied verloren gaan. De zwarte roodstaart staat niet op de rode lijst, het gaat goed met de soort. De landelijke aantallen zijn sinds 1990 min of meer stabiel (bron: Sovon). Om te bepalen of sprake is van een overtreding van artikel 3.1 dient in eerste aanleg te worden bepaald of nesten van zwarte roodstaart aanwezig zijn en of in de omgeving voldoende alternatieve aanwezig zijn om naar te kunnen uitwijken. Voorts kan worden bepaald of de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd onder een goedgekeurde gedragscode of dat een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

Jaarrond beschermde nesten categorie 5 (voldoende alternatief)

In een boom ten zuiden van de gemeentewerf is een jaarrond beschermd nest aanwezig van de zwarte kraai (Vogelrichtlijn en categorie 5). Ook de koolmees, pimpelmees en boerenwaluw zijn vogels met jaarrond beschermde nesten uit categorie 5, die in het projectgebied voor (kunnen) komen. Jaarrond beschermde nesten zijn nesten van vogels die hier jaarrond gebruik van maken of jaarlijks terugkeren naar hetzelfde nest.

Deze nesten zijn jaarrond beschermd, middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming, dus ook als het nest niet in gebruik is om te broeden. Voor jaarrond beschermde nesten uit categorie 5 geldt echter dat als in de omgeving voldoende alternatief aanwezig is, de nesten een gelijke beschermingsstatus hebben als niet-jaarrond beschermde nesten. In dit geval is voor alle aanwezige en te verwachten soorten voldoende alternatief in de omgeving en geldt de bescherming alleen wanneer een broedgeval aanwezig is.

Niet-jaarrond beschermde nesten (algemene broedvogels)

In het projectgebied worden niet-jaarrond beschermde nesten van vogels als de merel, houtduif, witte kwikstaart, waterhoen en meerkoet verwacht. De nesten en functionele leefomgeving van deze soorten zijn beschermd middels artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. In artikel 3.1, lid 1 is opgenomen dat het verboden is opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen. Onder lid 3, is onder andere opgenomen dat het verboden is om opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Onder lid 4 is opgenomen dat het verboden is vogels opzettelijk te storen. Lid 5 geeft aan dat lid 4 niet van toepassing is indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Door de werkzaamheden kunnen nesten in de watergang en de oever worden vernield en kunnen eieren en individuen worden beschadigd of doden. Dit betreft een overtreding van artikel 3.1. De periode dat de meeste kans is op de aanwezigheid van vogelnesten in het voorjaar en de zomer. Als in deze gevoelige periode wordt gewerkt dient rekening te worden gehouden met broedvogels en moeten eventueel maatregelen worden genomen om het doden van vogels en vernieling en beschadiging van nesten en eieren te voorkomen.

Vleermuizen

Voortplantings- en rustplaatsen

De gebouwen in het projectgebied bevatten mogelijk voortplantings- en rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis, meervleermuis en laatvlieger (Habitatrichtlijn). Individuen, voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen zijn beschermd middels artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. In lid 1 is opgenomen dat het verboden is om in vleermuizen in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen en onder lid 4 om voortplantings- of rustplaatsen van vleermuizen te beschadigen of te vernielen.

De sloop van een gebouw met daarin vleermuizen kan leiden tot het doden van vleermuizen en vernielen van voortplantings- en rustplaatsen, wat een overtreding van artikel 3.5 betreft. Om te bepalen of sprake is van een overtreding van artikel 3.5 dient in eerste aanleg te worden bepaald of voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in het te slopen gebouw. Voorts kan worden bepaald of de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd onder een goedgekeurde gedragscode of dat een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

Functionele leefomgeving (vliegroute).

De bomenrij in het projectgebied functioneert mogelijk als vliegroute voor verschillende soorten vleermuizen. Een vliegroute van vleermuizen is essentieel wanneer geen alternatieven aanwezig zijn en zij gerekend worden tot de functionele leefomgeving van de voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen. Essentiële vliegroutes zijn beschermd middels artikel 3.5, lid 4, van de Wet natuurbescherming. Het kappen van bomen die een essentiële vliegroute van vleermuizen vormen betreft een overtreding van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Om te bepalen of sprake is van een overtreding van artikel 3.5 dient in eerste aanleg te worden bepaald of sprake is van een vliegroute. Voorts kan worden bepaald of de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd door te werken onder een goedgekeurde gedragscode en het nemen van mitigerende maatregelen.

De foerageergebieden in het projectgebied zijn niet van essentieel belang, omdat er in de omgeving voldoende alternatieve aanwezig zijn.

Overige en vrijgestelde soorten

Op basis van bureau studie en veldinventarisatie worden geen strikt beschermde vissen, vaatplanten, amfibieën, grondgebonden zoogdieren, weekdieren, kevers, vlinders, libellen en kreeftachtigen verwacht in het projectgebied. Wel komen van enkele deze soortgroepen algemene soorten en door provincie Zuid-Holland vrijgestelde soorten voor in het projectgebied. Deze soorten worden beschermd middels de zorgplicht, artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Dit houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. In de watergang ten westen van het gebied worden algemene vissen en amfibieën verwacht. Als delen worden afgedamd en gedempt dienen deze te worden afgevist in het kader van de zorgplicht.

5.2 BESCHERMDE GEBIEDEN

Het projectgebied is niet gelegen in een natuurgebied dat beschermd is door de Wet natuurbescherming. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied bevindt zich op circa 5,5 km ten noorden van het projectgebied en betreft Meijndel & Berkheide. Door het realiseren van woningen en een toename van verkeer in het gebied zal de stikstof uitstoot toenemen. Echter gezien de afstand tot Natura 2000-gebieden en het aantal woningen dat wordt gebouwd zal hiermee geen grenswaarde worden overschreden (bron: AERIUS). Het onderdeel gebiedenbescherming, artikel 2.7, lid 2, van de Wet natuurbescherming is dan ook niet van toepassing op het onderhavige project.

Het projectgebied is niet gelegen in een gebied van Natuurnetwerk Nederland (NNN). Op circa 2 kilometer van het projectgebied is een gebied van NNN aanwezig. Gezien de aard van de voorgenomen werkzaamheden en de afstand tot NNN wordt een negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN uitgesloten. Vervolgstappen met betrekking tot NNN zijn derhalve niet van toepassing.

5.3 HOUTOPSTANDEN

De houtopstanden in het projectgebied maken geen deel uit van beschermde houtopstanden, omdat deze binnen de bebouwde kom boswet vallen. Voor het kappen van de bomen is dan ook geen melding noodzakelijk in het kader van artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming. De gemeente Leidschendam-Voorburg hanteert dat een kapvergunning nodig is bij met een omtrek van 80 centimeter of meer. Mogelijk is voor een aantal bomen in het projectgebied een kapvergunning nodig.

6. CONCLUSIE EN VERVOLGSTAPPEN

In het onderhavige hoofdstuk zijn de conclusies van de ecologische quickscan opgenomen die is uitgevoerd ten behoeve van het project 'Klein plaspoelpolder te Leidschendam-Voorburg'. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen beschermde soorten, beschermde gebieden en beschermde houtopstanden.

Uit de ecologische quickscan blijkt dat tijdens de uitvoering van de werkzaamheden rekening dient te worden gehouden met de Wet natuurbescherming.

6.1 RESULTATEN EN VERVOLGSTAPPEN

De resultaten en vervolgstappen zijn in onderstaande tabellen per onderdeel van de Wet natuurbescherming weergegeven.

6.1.1 BESCHERMDE SOORTEN BENZINESTATION TOTAL

Soort	Verwacht/aangetroffen (locatie)	Vervolgstappen en te nemen maatregelen om overtreding Wet natuurbescherming te voorkomen
Vleermuizen	Verwacht	Het uitvoeren van een soortgericht onderzoek om de aan-/afwezigheid van voortplantings- en rustplaatsen en vliegroutes van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis, meervleermuis en laatvlieger aan te tonen. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd conform het vleermuisprotocol (2017) in de periode mei tot en met september. Vervolgens kan worden bepaald of het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.
Algemene broedvogels	Aangetroffen	De werkzaamheden in de winter buiten het broedseizoen uitvoeren. Indien de werkzaamheden in het voorjaar en/of de zomer moeten worden uitgevoerd dient het projectgebied en de directe omgeving ('invloedsfeer van de werkzaamheden') voorafgaand aan de werkzaamheden te worden gecontroleerd op broedvogels. Indien broedende vogels aanwezig zijn dient door een deskundig ecooloog te worden bepaald of de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder overtreding van de Wet natuurbescherming.
Algemene soorten en vrijgestelde grondgebonden zoogdieren en amfibieën	Aangetroffen	- voldoende zorg in acht nemen voor alle in het wild voorkomende flora en fauna. Aanwezige dieren de tijd gunnen om te kunnen vluchten. - Indien men onverwachts strikt beschermde soorten aantreft een deskundig ecooloog raadplegen om af te stemmen hoe een overtreding van de Wet natuurbescherming kan worden voorkomen. - Bij twijfel over de aanwezigheid van beschermde soorten de hulp van een deskundige in roepen. - In de watergangen worden algemene vissoorten verwacht. Indien delen worden afgedamd en gedempt dienen deze delen te worden afgevist in het kader van de zorgplicht. - In de nacht dient verstoring te worden voorkomen door verlichting, zodat vleermuizen ongehinderd kunnen foerageren.

6.1.2 BESCHERMDE SOORTEN KANTOOR DAMSIGT

Soort	Verwacht/aangetroffen (locatie)	Vervolgstappen en te nemen maatregelen om overtreding Wet natuurbescherming te voorkomen
Vleermuizen	Verwacht	Het uitvoeren van een soortgericht onderzoek om de aan-/afwezigheid van voortplantings- en rustplaatsen en vliegroutes van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, meervleermuis, watervleermuis en laatvlieger aan te tonen. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd conform het vleermuisprotocol (2017) in de periode mei tot en met september. Vervolgens kan worden bepaald of het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.
Slechtvalk, categorie 3	Verwacht	Het uitvoeren van een soortgericht onderzoek om de aan-/afwezigheid van nest- en rustplaatsen van de slechtvalk aan te tonen. Dit onderzoek dient uitgevoerd te worden conform de territoriumkartering van Sovon in de periode begin februari tot en met eind juli. Vervolgens kan worden bepaald of het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.
Zwarte roodstaart, categorie mogelijk onvoldoende alternatief	Verwacht	In eerste aanleg dient bepaald te worden of voor deze soort voldoende alternatieven in de omgeving aanwezig zijn. Indien dit niet het geval is, is het uitvoeren van een soortgericht onderzoek om de aan-/afwezigheid van nest- en rustplaatsen van de zwarte roodstaart aan te tonen nodig. Dit onderzoek dient uitgevoerd te worden conform de territoriumkartering van Sovon in de periode half april tot en met juli. Vervolgens kan worden bepaald of het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.
Algemene broedvogels en categorie 5	Aangetroffen	De werkzaamheden in de winter buiten het broedseizoen uitvoeren. Indien de werkzaamheden in het voorjaar en/of de zomer moeten worden uitgevoerd dient het projectgebied en de directe omgeving ('invloedsfeer van de werkzaamheden')

Soort	Verwacht/ aangetroffen (locatie)	Vervolgstappen en te nemen maatregelen om overtreding Wet natuurbescherming te voorkomen
vogels		voorafgaand aan de werkzaamheden te worden gecontroleerd op broedvogels. Indien broedende vogels aanwezig zijn dient door een deskundig ecooloog te worden bepaald of de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder overtreding van de Wet natuurbescherming.
Algemene soorten en vrijgestelde grondgebonden zoogdieren en amfibieën	Aangetroffen	- voldoende zorg in acht nemen voor alle in het wild voorkomende flora en fauna. Aanwezige dieren de tijd gunnen om te kunnen vluchten. - Indien men onverwachts strikt beschermde soorten aantreft een deskundig ecooloog raadplegen om af te stemmen hoe een overtreding van de Wet natuurbescherming kan worden voorkomen. - Bij twijfel over de aanwezigheid van beschermde soorten de hulp van een deskundige in roepen. - In de nacht dient verstoring te worden voorkomen door verlichting, zodat vleermuizen ongehinderd kunnen foerageren.

6.1.3 BESCHERMDE SOORTEN GEMEENTEWERF

Soort	Verwacht/ aangetroffen (locatie)	Vervolgstappen en te nemen maatregelen om overtreding Wet natuurbescherming te voorkomen
Vleermuizen	Verwacht	Het uitvoeren van een soortgericht onderzoek om de aan-/afwezigheid van voortplantings- en rustplaatsen en vliegroutes van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, watervleermuis, meervleermuis en laatvlieger aan te tonen. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd conform het vleermuisprotocol (2017) in de periode mei tot en met september. Vervolgens kan worden bepaald of het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.
Zwarte roodstaart, categorie mogelijk onvoldoende alternatief	Verwacht	In eerste aanleg dient bepaald te worden of voor deze soort voldoende alternatieven in de omgeving aanwezig zijn. Indien dit niet het geval is, is het uitvoeren van een soortgericht onderzoek om de aan-/afwezigheid van nest- en rustplaatsen van de zwarte roodstaart aan te tonen nodig. Dit onderzoek dient uitgevoerd te worden conform de territoriumkartering van Sovon in de periode half april tot en met juli. Vervolgens kan worden bepaald of het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.
Algemene broedvogels en categorie 5 vogels	Aangetroffen	De werkzaamheden in de winter buiten het broedseizoen uitvoeren. Indien de werkzaamheden in het voorjaar en/of de zomer moeten worden uitgevoerd dient het projectgebied en de directe omgeving ('invloedsfeer van de werkzaamheden') voorafgaand aan de werkzaamheden te worden gecontroleerd op broedvogels. Indien broedende vogels aanwezig zijn dient door een deskundig ecooloog te worden bepaald of de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder overtreding van de Wet natuurbescherming.
Algemene soorten en vrijgestelde grondgebonden zoogdieren en amfibieën	Aangetroffen	- voldoende zorg in acht nemen voor alle in het wild voorkomende flora en fauna. Aanwezige dieren de tijd gunnen om te kunnen vluchten. - Indien men onverwachts strikt beschermde soorten aantreft een deskundig ecooloog raadplegen om af te stemmen hoe een overtreding van de Wet natuurbescherming kan worden voorkomen. - Bij twijfel over de aanwezigheid van beschermde soorten de hulp van een deskundige in roepen. - In de watergangen worden algemene vissoorten verwacht. Indien delen worden afgedamd en gedempt dienen deze delen te worden afgevisd in het kader van de zorgplicht. - In de nacht dient verstoring te worden voorkomen door verlichting, zodat vleermuizen ongehinderd kunnen foerageren.

6.1.4 BESCHERMDE SOORTEN AVALEX

Soort	Verwacht/ aangetroffen (locatie)	Vervolgstappen en te nemen maatregelen om overtreding Wet natuurbescherming te voorkomen
Vleermuizen	Verwacht	Het uitvoeren van een soortgericht onderzoek om de aan-/afwezigheid van voortplantings- en rustplaatsen en vliegroutes van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis, meervleermuis en laatvlieger aan te tonen. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd conform het vleermuisprotocol (2017) in de periode mei tot en met september. Vervolgens kan worden bepaald of het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.
Zwarte roodstaart, categorie mogelijk onvoldoende alternatief	Verwacht	In eerste aanleg dient bepaald te worden of voor deze soort voldoende alternatieven in de omgeving aanwezig zijn. Indien dit niet het geval is, is het uitvoeren van een soortgericht onderzoek om de aan-/afwezigheid van nest- en rustplaatsen van de zwarte roodstaart aan te tonen nodig. Dit onderzoek dient uitgevoerd te worden conform de territoriumkartering van Sovon in de periode half april tot en met juli. Vervolgens kan worden bepaald of het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.
Algemene	Aangetroffen	De werkzaamheden in de winter buiten het broedseizoen uitvoeren. Indien de

Soort	Verwacht/ aangetroffen (locatie)	Vervolgstappen en te nemen maatregelen om overtreding Wet natuurbescherming te voorkomen
broedvogels en categorie 5 vogels		werkzaamheden in het voorjaar en/of de zomer moeten worden uitgevoerd dient het projectgebied en de directe omgeving ('invloedsfeer van de werkzaamheden') voorafgaand aan de werkzaamheden te worden gecontroleerd op broedvogels. Indien broedende vogels aanwezig zijn dient door een deskundig ecooloog te worden bepaald of de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder overtreding van de Wet natuurbescherming.
Algemene soorten en vrijgestelde grondgebonden zoogdieren en amfibieën	Aangetroffen	- voldoende zorg in acht nemen voor alle in het wild voorkomende flora en fauna. Aanwezige dieren de tijd gunnen om te kunnen vluchten. - Indien men onverwachts strikt beschermde soorten aantreft een deskundig ecooloog raadplegen om af te stemmen hoe een overtreding van de Wet natuurbescherming kan worden voorkomen. - Bij twijfel over de aanwezigheid van beschermde soorten de hulp van een deskundige in roepen. - In de watergangen worden algemene vissoorten verwacht. Indien delen worden afgedamd en gedempt dienen deze delen te worden afgevist in het kader van de zorgplicht. - In de nacht dient verstoring te worden voorkomen door verlichting, zodat vleermuizen ongehinderd kunnen foerageren.

6.1.5 BESCHERMDE GEBIEDEN

Beschermde gebieden	Vervolgstappen en te nemen maatregelen om overtreding Wet natuurbescherming te voorkomen
Natura 2000-gebied	Geen effecten te verwachten. Vervolgstappen zijn dan ook niet noodzakelijk.
Natuurnetwerk Nederland	Geen effecten te verwachten. Vervolgstappen zijn dan ook niet noodzakelijk.
Beschermde weidevogelgebied	Het projectgebied is niet gelegen in of nabij een beschermd weidevogelgebied.

6.1.6 BESCHERMDE HOUTOPSTANDEN

Beschermde houtopstanden	Vervolgstappen en te nemen maatregelen om overtreding Wet natuurbescherming te voorkomen
De bomen in het projectgebied maken geen deel uit van beschermde houtopstanden	Voor het kappen van de bomen is dan ook geen melding noodzakelijk in het kader van artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming. Mogelijk dient voor het kappen van de bomen wel een omgevingsvergunning te worden aangevraagd bij gemeente Leidschendam-Voorburg

REFERENTIELIJST

- Alterra Wageningen UR. Landelijke Vegetatie Databank.
<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapslvddata.aspx?meta=info>
- De Vlinderstichting. *Libellennet*; alles over libellen. <http://www.libellennet.nl/>
- De Vlinderstichting. *Vlindernet*; alles over vlinders. <http://www.vlindernet.nl/>
- Diepenbeek, A. van (1999). *Veldgids Diersporen. Sporen van gewervelde landdieren*. Uitgeverij KNNV.
- Koning, J. de; Broek, JW van den; Meyere, D. de & Bruens, H. (2009). *Dendrologie van de lage landen*. Uitgeverij KNNV.
- Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI). *Weeroverzichten*
- Lange, R., P. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek, *Zoogdieren van West-Europa*. 2^e druk 2003 VZZ. Uitgeverij KNNV.
- Lenders, H.J.R., C.C.H. Marijnissen en R.P.W.H. Felix (1993). *Waarnemen en herkennen van Amfibieën en Reptielen in het veld*. 4^e geheel herziene druk. RAVON.
- Meijden, R. van der (2004). *Heukels' Flora van Nederland*. 23^e druk. Uitgeverij Wolters-Noordhoff.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (1979). *Vogelrichtlijn*. 79/409/EEG.
- Nederlandse vereniging voor libellenstudie (2002). *Atlas van de Nederlandse libellen – Nederlandse fauna 4*. KNNV, EIS.
- Nationale Databank Flora en Fauna (2016), *NDFF Uitvoerportaal*.
- Nie, H.W. de (1996). *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen*.
- Provincie Zuid-Holland (2016). *Besluit van Provinciale Staten van Zuid-Holland van 9 november 2016, tot vaststelling van de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland, met nummer 6949*
- Provincie Zuid-Holland (2016), *Interactieve atlassen en kaarten*.
<https://www.zuid-holland.nl/overons/feiten-cijfers/interactieve/>
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. *AERIUS Calculator*
- SOVON Vogelonderzoek Nederland. <https://www.sovon.nl/>
- SOVON Vogelonderzoek Nederland (2002). *Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998 - 2000 - Nederlandse fauna 5*. KNNV & EIS.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland en Vogelbescherming Nederland (2005). *Rode Lijst van de Nederlandse broedvogels*. Tirion Uitgevers
- Stichting Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland (RAVON). <http://www.ravon.nl/>
- Stichting VeldOnderzoek Flora en Fauna (VOFF). *Waarnemingen van flora en fauna*.
<https://www.telmeel.nl/?c=portal&m=telmeel>
- Rijksoverheid (2012). Versie 0.4. *Memorie van toelichting bij het voorstel van wet met regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*
- Rijksoverheid (2016). *Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden*. Stb-2016-34 ISSN 0920 – 2064 's-Gravenhage 2016. *Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de Natuur (Wet natuurbescherming)*.
- Zoogdierversamenleving. *Zoogdieratlas*. <http://www.zoogdierversamenleving.nl/zoogdieratlas>

BIJLAGE 2 WETTELIJKE EN BESTUURLIJKE KADERS NATUURBESCHERMING

In Nederland wordt de bescherming van natuur geregeld met behulp van de Wet natuurbescherming. Onder de Wet natuurbescherming valt de bescherming van enerzijds in het wild levende dieren (fauna) en planten (flora) en anderzijds de gebiedsbescherming en de bescherming van houtopstanden. In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de vigerende wet- en regelgeving inzake de Wet natuurbescherming.

WET NATUURBESCHERMING (01-01-2017)

De Wet natuurbescherming is een samenkomen van drie voormalige natuurwetten: De Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Onder de Wet natuurbescherming valt nu de soortenbescherming en de gebiedsbescherming.

SOORTENBESCHERMING (FLORA EN FAUNA)

De Wet natuurbescherming beschermd kwetsbare en zeldzame flora en fauna. De wet geldt daar waar beschermde soorten voorkomen. De beschermde soorten zijn onderverdeeld in Europees- en nationaal beschermde dier- en plantensoorten. Afhankelijk van de beschermde status van een soort dient bij de aantasting van exemplaren of nesten, voortplantings- of rustplaatsen van deze soort, een ontheffing op de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd. Belangrijk voor de toekenning hiervan is de status, maar ook of de duurzame instandhouding van de populatie wel of niet in het geding is. Indien geen verbodsbepalingen worden overtreden kan mogelijk worden volstaan met een mitigatieplan.

Europees beschermde dier- en plantensoorten

Deze soorten betreffen in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern, bijlage I bij het Verdrag van Bonn en vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern, bijlage I bij het Verdrag van Bonn

Voor deze soorten dienen in het geval van ruimtelijke ontwikkeling mitigerende maatregelen opgesteld te worden die ervoor zorgen dat de functionaliteit van de nesten, voortplantings- of rustplaatsen gegarandeerd wordt. Tevens kunnen werkzaamheden, onder voorwaarden, worden uitgevoerd volgens een goedgekeurde gedragscode. Wanneer dit niet mogelijk is kan, indien de volgende belangen aan de orde zijn: bescherming van flora en fauna, dwingende redenen van groot openbaar belang of volksgezondheid of openbare veiligheid, een ontheffing aangevraagd worden.

Vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn

Voor vogels dienen in het geval van ruimtelijke ontwikkeling mitigerende maatregelen opgesteld te worden die ervoor zorgen dat de functionaliteit van de nesten en rustplaatsen gegarandeerd wordt. Tevens kunnen werkzaamheden, onder voorwaarden, worden uitgevoerd volgens een goedgekeurde gedragscode. Wanneer dit niet mogelijk is kan, indien de volgende belangen aan de orde zijn: bescherming van flora en fauna, veiligheid van het luchtverkeer of volksgezondheid of openbare veiligheid, een ontheffing aangevraagd worden.

Nationaal beschermde dier- en plantensoorten

Deze soorten betreffen in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij de Wet natuurbescherming.

Vrijstelling

Middels een vrijstellingsregeling kan in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling vrijstelling verleend worden voor nationaal beschermde dier- en plantensoorten. Derhalve hoeft voor deze soorten geen ontheffing te worden aangevraagd. Voor deze soorten blijft wel de algemene zorgplicht van kracht. Per provincie wordt een vrijstellingslijst opgesteld. Elke provincie kan ervoor kiezen om verschillende soorten vrij te stellen. Per project zal gekeken moeten worden welke dier- en plantensoorten in de betreffende provincie zijn vrijgesteld. Voor soorten die niet zijn vrijgesteld dient gewerkt te worden volgens een goedgekeurde gedragscode, of dient bij de aantasting van exemplaren nesten, voortplantings- of rustplaatsen van deze soort bij activiteiten die de verbodsbepalingen overtreden, een ontheffing op de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.

VERBODEN HANDELINGEN

Naast de zorgplicht zijn een aantal verboden handelingen opgenomen. Deze worden hieronder weergegeven.

Artikel 3.1 Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Nationaal beschermde dier- en plantensoorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraaftplaatsen;

- c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Gedragscode

Voor zowel Europees als nationaal beschermde soorten geldt dat werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden volgens een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. De betreffende gedragscode moet voor de werkzaamheden en soort(groep) geschreven en beschikbaar zijn. Dit geldt indien de werkzaamheden plaatsvinden in het kader van:

- een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of –bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
- een bestendig gebruik, of
- een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd onder een gedragscode, mits de functionaliteit van de nesten, voortplantings- of rustplaatsen van de soorten behouden blijft.

Positieve afwijzing

Als er maatregelen genomen worden om de functionaliteit van de nesten, voortplantings- of rustplaatsen van zowel Europees als nationaal beschermde soorten garanderen, is een ontheffing op de Wet natuurbescherming niet noodzakelijk. Om er echter zeker van te zijn of de opgestelde mitigerende maatregelen voldoende zijn, kan op basis van deze maatregelen een ontheffing bij de betreffende provincie worden aangevraagd. Indien de provincie akkoord gaat met de mitigerende maatregelen en de functionaliteit van de nesten, voortplantings- of rustplaatsen van de soorten hiermee behouden blijft, wordt de ontheffingsaanvraag positief afgewezen en mogen de werkzaamheden zonder ontheffing worden uitgevoerd.

ZORGPLICHT

De zorgplicht valt onder zowel de soortenbescherming (dier- en plantensoorten) als gebiedsbescherming. Onderstaand worden de maatregelen met betrekking tot zorgvuldig handelen weergegeven, zoals opgenomen artikel 1.11 en artikel 3.31, lid 3, van de Wet natuurbescherming.

Artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura-2000 gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura-2000 gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Artikel 3.31, lid 3, van de Wet natuurbescherming

3. Van zorgvuldig handelen is in elk geval sprake, indien is voldaan aan de volgende voorwaarden:
- a. er worden slechts handelingen verricht waarvan geen wezenlijke invloed uitgaat op de soorten, bedoeld in het tweede lid, en
 - b. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op dieren wordt voorafgaand en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat:
 - i. dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden gedood;
 - ii. nesten van vogels worden vernield, beschadigd of weggenomen, rustplaatsen van vogels worden vernield of beschadigd, dan wel voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de in artikel 3.5, eerste lid, of artikel 3.10, eerste lid, bedoelde dieren worden beschadigd of vernield, en
 - iii. eieren van dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden vernield, of
 - c. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op planten van soorten als bedoeld in artikel 3.5, vijfde lid, of 3.10, eerste lid, wordt voorafgaand aan en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen dat deze planten worden geplukt, afgesneden, onworteld of vernield.

GBIEDSBSCHERMING

Onder de gebiedsbescherming vallen de Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland, Beschermde Natuurmonumenten, gebieden ter uitvoering van verdragen en andere internationale verplichtingen (zoals wetlands) en houtopstanden.

NATURA2000

Natura 2000-gebieden zijn gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn. Voor elk Natura 2000-gebied wordt door de betreffende provincie een beheerplan opgesteld, waarin de nodige instandhoudingsmaatregelen zijn opgenomen.

Artikel 2.7, lid 2, van de Wet natuurbescherming stelt over Natura 2000-gebieden het volgende: *'Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen.'*

De toetsing betreft het vaststellen of het projectgebied in of in de omgeving van een beschermd natuurgebied gelegen is en of er sprake is van een negatief effect op de beschermde natuurwaarden. Als dit niet het geval is dan is verder onderzoek niet nodig. Indien er wel sprake is van een effect op beschermde natuurwaarden is een aanvullende toetsing noodzakelijk, waarbij wordt vastgesteld in hoeverre er sprake is van een negatief effect.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het beschermingsregime voor gebieden die vallen onder het NNN vloeit voort uit het Natuurbeleidsplan uit 1991 en de Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening. Het is in de Nota Ruimte op nationaal niveau en vervolgens door de provincies op provinciaal niveau nader uitgewerkt. Bescherming van deze gebieden is op planologische basis en er wordt van uitgegaan van het "Nee, tenzij"-regime en compensatiebeginsel. Het ruimtelijk beleid voor het NNN is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in het NNN het "nee, tenzij"-regime. Indien een voorgenomen ingreep de "nee, tenzij"-afweging met positief gevolg doorloopt kan de ingreep plaatsvinden, mits de eventuele nadelige gevolgen worden gemitigeerd en resterende schade wordt gecompenseerd. Indien een voorgenomen ingreep niet voldoet aan de voorwaarden uit het "nee, tenzij"-regime dan kan de ingreep niet plaatsvinden.

HOUTOPSTANDEN

Onder de Wet natuurbescherming (houtopstanden) vallen:

- alleen bossen die buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are;
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

De gemeente stelt de grenzen van de 'bebouwde kom Boswet' bij besluit vast. Deze grenzen kunnen afwijken van de 'bebouwde kom Verkeerswet'. Het besluit wordt door de provincie goedgekeurd.

Wanneer voor het uitvoeren van werkzaamheden houtopstanden zoals hierboven beschreven gekapt moeten worden geldt een meldings- en herplantplicht. De kapmelding is geen kapvergunning. In sommige gemeenten is een kapvergunning vereist, die door de gemeente wordt afgegeven. Voordat gekapt wordt, is het raadzaam bij de gemeente na te vragen of een vergunning vereist is. Als dat zo is, moet die apart worden aangevraagd. Gemeenten leggen in de bomenverordening vast welke bomen zonder vergunning mogen worden gekapt en voor welke bomen een meldings- of vergunningsplicht geldt. Binnen drie jaar nadat een bos is gekapt, moet het worden herplant. Deze termijn van drie jaar geldt ook als het bos door een calamiteit (brand, storm, ziekten of plagen) verloren gaat. Na drie jaar moet er een geslaagde herbebossing zijn uitgevoerd. Een herbeplanting die niet goed is aangeslagen moet, binnen 3 jaar na kap, worden ingeboet.

In de Wet natuurbescherming zijn verboden handelingen ten aanzien van houtopstanden opgenomen in artikel 4.2. Deze worden hieronder weergegeven.

Artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming

1. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening regels stellen over de melding, bedoeld in het eerste lid. Deze regels kunnen in elk geval betrekking hebben op:
 - a. de gegevens die bij de melding worden verstrekt;
 - b. de termijn waarbinnen de melding wordt gedaan, en
 - c. de wijze waarop de melding wordt gedaan.
3. Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.

De meldings- en herplantplicht is niet van toepassing:

- indien houtopstanden worden geveld ter uitvoering van instandhoudingsmaatregelen of ten behoeve van Natura 2000-gebieden;
- voor het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode.

In uitzonderingsgevallen kan een kapverbod worden opgelegd als het natuur- en landschapsschoon ernstig geschaad dreigt te worden door de voorgenomen kap. In de praktijk gebeurt dit nagenoeg nooit. Er moet sprake zijn van opstanden of lanen van een uitzonderlijke natuurwaarde of landschappelijke waarde.

BIJLAGE 3 FOTO'S TER PLAATSE

Foto 1: Total benzinstation.

Foto 2: Ruimte achter daklijst, geschikt voor vleermuizen.

Foto 3: Open stootvoegen, geschikt voor vleermuizen.

Foto 4: Watergang.

Foto 5: Bomen geschikt voor broedvogels en vliegroute vleermuizen.

Foto 6: Kantoor Damsigt.

Foto 7: Ruimte achter daklijst, geschikt voor vleermuizen.

Foto 8: Dakopbouwen geschikt voor vleermuizen.

Foto 9: Zilvermeeuw op dak Damsigt.

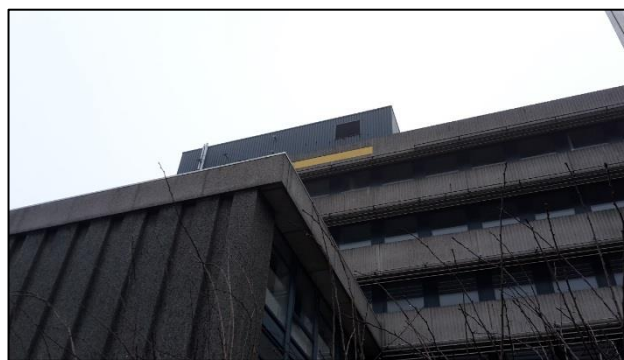

Foto 10: Ruimte achter daklijst, geschikt voor vleermuizen en dakopbouw.

Foto 11: Bomenrij, geschikt als vliegroute voor vleermuizen.

Foto 12: Opslag terrein geschikt als broedlocatie voor de zwarte roodstaart.

Foto 13: Voormalige gemeentewerf.

Foto 14: Opening geschikt voor vleermuizen.

Foto 15: Open stootvoegen, geschikt voor vleermuizen.

Foto 16: Open stootvoegen, geschikt voor vleermuizen.

Foto 17: Bomenrij, geschikt als vliegroute voor vleermuizen.

Foto 18: Schietwilg, linker boom, met zwarte kraaien nest.

Foto 19: Halsbandparkiet in een dode boom.

Foto 20: Opslag terrein geschikt als broedlocatie voor de zwarte roodstaart.

Foto 21: Open schuur, geschikt als broedlocatie voor de boerenzwaluw.

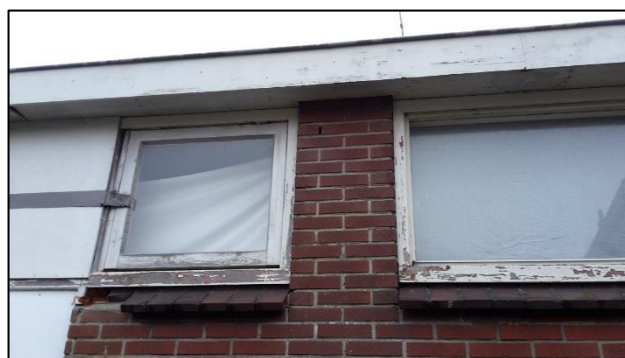

Foto 22: Open stootvoegen, geschikt voor vleermuizen.

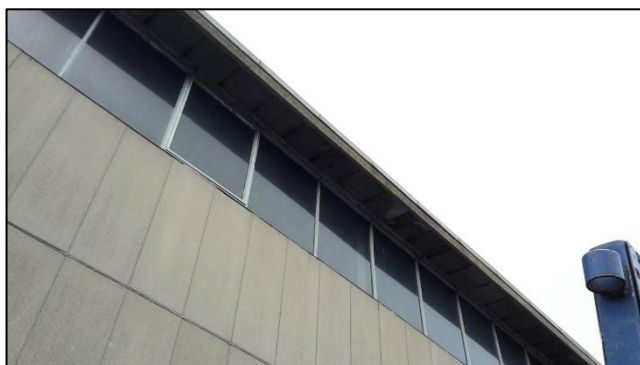

Foto 23: Ruimte achter daklijst, geschikt voor vleermuizen.

Foto 24: Ruimte achter daklijst, geschikt voor vleermuizen.

Foto 25: Open stootvoegen, geschikt voor vleermuizen.

Foto 26: Open luchtroosters, geschikt voor vleermuizen.

Foto 27: Open schuur, geschikt als broedlocatie voor de boerenzwaluw en zwarte roodstaart

BIJLAGE 4 EFFECTENINDICATOR

	Bewuste verandering soortensamenstelling Verandering in populatiedynamiek Verstoring door mechanische effecten Optische verstoring Verstoring door trilling Verstoring door licht Verstoring door geluid Verandering dynamiek substraat Verandering overstromingsfrequentie Verandering stroomsnelheid Vermatting Verdroging Verontreiniging Verzoeting Vermesting door N-depositie uit de lucht Verzuuring door N-depositie uit de lucht Vernippering Oppervlakteverlies																		
Storingsfactor	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Witte duinen	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
*Grijze duinen	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	zeer gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Duindoornstruwelen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Duinbossen	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Vochtige duinvalleien	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig
Meervleermuis	gevoelig	zeer gevoelig	niet gevoelig	niet gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig
Nauwe korfslak	zeer gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	...	...	gevoelig	zeer gevoelig	niet gevoelig	n.v.t.	gevoelig	gevoelig	niet gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig	gevoelig

- zeer gevoelig
- gevoelig
- niet gevoelig
- n.v.t.
- ... onbekend

**SOORTGERICHT ONDERZOEK
NAAR VLEERMUIZEN EN VOGELS
KANTOOR DAMSIGT
KLEIN PLASPOELPOLDER
TE LEIDSCHENDAM-VOORBURG**

SOORTGERICHT ONDERZOEK
NAAR VLEERMUIZEN EN VOGELS
KANTOOR DAMSIGT
KLEIN PLASPOELPOLDER
TE LEIDSCHENDAM-VOORBURG

Colofon

Opdrachtgever: Gemeente Leidschendam-Voorburg
Postbus 1005
2260 BA Leidschendam

Adviesbureau: VanderHelm Milieubeheer B.V.
Nobelsingel 2
2652 XA Berkel en Rodenrijs
010 -249 24 60
info@vdhelm.nl www.vdhelm.nl

Projectfoto's: Dhr. ing. A. Kolders (foto voorzijde jonge zilvermeeuw)

© VanderHelm Milieubeheer B.V.

Projectcode: 20180129

Verantwoording	Status / versie	Definitief, versie 1
	Datum	23 oktober 2018
Auteur	Dhr. ing. A. Kolders	
Kwaliteitscontrole	Mevr. M. Kortlever-Boer MSc.	
Vrijgave	Dhr. Ing. A.A. Heijboer	

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	3
1.1 AANLEIDING	3
1.2 DOELSTELLING	3
1.3 DESKUNDIGHEID	3
1.4 KWALITEITSBORGING.....	3
1.5 VERANTWOORDING	3
2. PROJECTGEBIED.....	4
2.1 HUIDIGE SITUATIE.....	4
2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE, WERKZAAMHEDEN EN PLANNING.....	5
2.3 RESULTATEN EERDER UITGEVOERD ECOLOGISCH ONDERZOEK	5
3. METHODE.....	6
3.1 VLEERMUIZEN.....	6
3.2 VOGELS MET EEN NESTPLAATS OF RUSTPLAATS	10
3.3 OVERZICHT BEZOEKEN EN WEERGEGEVENS	10
4. ONDERZOEKSRESULTATEN EN INTERPRETATIE.....	12
4.1 VLEERMUIZEN.....	12
4.2 VOGELS.....	15
5. TOETSING AAN WETGEVING.....	16
5.1 VLEERMUIZEN.....	16
5.2 SLECHTVALK	16
5.3 ZWARTE ROODSTAART.....	16
6. CONCLUSIES	17
6.1 CONCLUSIES	17
6.2 VERVOLGSTAPPEN	18
REFERENTIELIJST	19

BIJLAGEN

1. REGIONALE SITUATIEKAART
2. WETTELIJKE EN BESTUURLIJKE KADERS NATUURBESCHERMING
3. FOTO'S TER PLAATSE
4. WAARNEMINGEN VLEERMUIZEN TIJDENS VELDBEZOEKEN
5. SOORTINFORMATIE WAARGENOMEN SOORTEN

1. INLEIDING

VanderHelm Milieubeheer B.V. te Berkel en Rodenrijs heeft van de gemeente Leidschendam-Voorburg opdracht gekregen voor het uitvoeren van een soortgericht onderzoek naar vleermuizen en vogels ter plaatse van het kantoor Damsigt in het gebied Klein Plaspoelpolder te Voorburg.

1.1 AANLEIDING

De aanleiding tot het uitvoeren van een soortgericht onderzoek naar vleermuizen, de slechtvalk (categorie 3) en de zwarte roodstaart (categorie 5), zijn de voorgenomen werkzaamheden binnen het projectgebied en de Wet natuurbescherming. De werkzaamheden in het projectgebied bestaan uit het amoveren van het kantoor Damsigt. Uit een eerder door VanderHelm Milieubeheer B.V. in het projectgebied uitgevoerde ecologische quickscan (VanderHelm Milieubeheer B.V. kenmerk 20171527, d.d. 19-01-2018) blijkt dat in onderhavig projectgebied mogelijk voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van vleermuizen en nesten van de slechtvalk en zwarte roodstaart aanwezig zijn. Door de werkzaamheden kunnen eventueel aanwezige nesten, voortplantingsplaatsen en/of rustplaatsen van (beschermde) soorten worden beschadigd of vernield, wat een overtreding van de Wet natuurbescherming betreft. Om te bepalen of sprake is van overtreding van de Wet natuurbescherming wordt in eerste aanleg bepaald of nesten, voortplantingsplaatsen en/of rustplaatsen van de voornoemde soorten in het projectgebied aanwezig zijn.

1.2 DOELSTELLING

Doel van dit soortgericht onderzoek is het uitsluiten dan wel aantonen van de aanwezigheid van nesten, voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van vleermuizen, slechtvalk en de zwarte roodstaart. Vervolgens wordt bepaald welke vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk zijn.

1.3 DESKUNDIGHEID

De ingezette ecologen voldoen aan ten minste één van de door het Ministerie, zie box 1, genoemde voorwaarden en zijn daarmee gekwalificeerd als deskundige.

Box 1: Deskundigheid

Het Ministerie verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet Natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals de Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of soortenbescherming.

1.4 KWALITEITSBORGING

VanderHelm Milieubeheer B.V. is lid van het 'Netwerk Groene Bureaus (NGB) - Brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging'. De werkzaamheden die door VanderHelm Milieubeheer B.V. worden uitgevoerd, zijn gebaseerd op het door de NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). VanderHelm Milieubeheer B.V. is VCA** (versie 2008/05) gecertificeerd. Onderhavig project is uitgevoerd in overeenstemming met het kwaliteitssysteem van VanderHelm Milieubeheer B.V.

1.5 VERANTWOORDING

VanderHelm Milieubeheer B.V. is een onafhankelijk adviesbureau en verklaart hierbij geen financiële of juridische belangen te hebben bij de uitkomst van het gevoerde onderzoek.

2. PROJECTGEBIED

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het projectgebied is gelegen langs de Nieuwe havenstraat en de Oude trambaan in het gebied Kleine Plaspoelpolder te Voorburg. Het projectgebied is onderdeel van groter onderzocht gebied. Het volledige projectgebied bestaat uit 4 deelgebieden te weten: Total benzinstation, kantoor Damsigt, voormalige Gemeentewerf en het Avalerx terrein. Het deelgebied wat in dit rapport wordt behandeld betreft het kantoor Damsigt. Het kantoor bestaat uit een groot kantoor complex met daaromheen bomen en struiken. Aan de zuidwestkant bevindt zich een aaneengesloten bomenrij bestaande uit zwarte elzen. Daarnaast bevindt zich aan de zuidkant van het kantoor een parkeerplaats wat nu vooral wordt gebruikt als opslag terrein. De omgeving van het projectgebied bestaat uit de bebouwde kom van gemeente Leidschendam-Voorburg en net ten noordwesten van het projectgebied bevindt zich het Sytwendepark.

De begrenzing van het projectgebied wordt weergegeven in afbeelding 1 en voor de regionale ligging wordt verwezen naar bijlage 1. Voor een fotografische weergave van het projectgebied wordt verwezen naar bijlage 3.

Tabel 1: Gegevens projectgebied

Projectgebied:	Kantoor Damsigt
Straat:	Tussen de Nieuwe havenstraat, Oosteinde en Johan David Zocherstraat
Plaats:	Leidschendam
Gemeente:	Leidschendam-Voorburg
Provincie:	Zuid-Holland

Afbeelding 1: Begrenzing van het projectgebied aangegeven met een rode lijn (Bron: google maps)

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE, WERKZAAMHEDEN EN PLANNING

In de toekomst wordt het gebouw Damsigt geamoveerd en hier zal in de komende jaren een woonwijk worden gerealiseerd. De planning van de werkzaamheden van de werkzaamheden is ten tijde van het soortgericht onderzoek nog onbekend.

2.3 RESULTATEN EERDER UITGEVOERD ECOLOGISCH ONDERZOEK

Op basis van de eerder uitgevoerde ecologische quickscan (VanderHelm Milieubeheer B.V., kenmerk 20171527, d.d. 19 januari 2018) ter plaatse van het kantoor Damsigt in het gebied Klein Plaspoelpolder te Voorburg wordt geconcludeerd dat de volgende juridisch zwaarder beschermde soorten worden verwacht:

Tabel 2: Verwachte beschermde elementen in het deelgebied Damsigt

Soort(groep)	Verwacht (V) / aangetroffen (A) : locatie	Vervolgstappen en te nemen maatregelen om overtreding Wet natuurbescherming te voorkomen
Vleermuizen		
Vleermuizen	V: gebouw	Het uitvoeren van een soortgericht onderzoek om de aan-/afwezigheid van voortplantings- en rustplaatsen en vliegroutes van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis, meervleermuis en laatvlieger aan te tonen. Dit onderzoek dient te worden uitgevoerd conform het vleermuisprotocol (2017) in de periode mei tot en met september. Vervolgens kan worden bepaald of het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.
Vogels		
Slechtvalk	V: gebouw	Het uitvoeren van een soortgericht onderzoek om de aan-/afwezigheid van nest- en rustplaatsen van de slechtvalk aan te tonen. Dit onderzoek dient uitgevoerd te worden conform de territoriumkartering van Sovon in de periode begin februari tot en met eind juli. Vervolgens kan worden bepaald of het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.
Zwarte roodstaart	V: gebouw en opslag terrein	Het uitvoeren van een soortgericht onderzoek om de aan-/afwezigheid van nest- en rustplaatsen van de zwarte roodstaart aan te tonen. Dit onderzoek dient uitgevoerd te worden conform de territoriumkartering van Sovon in de periode half april tot en met juli. Vervolgens kan worden bepaald of het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.
Algemene broedvogels	V: gebouw, bomen en struiken	De werkzaamheden in de winter buiten het broedseizoen uitvoeren. Indien de werkzaamheden in het voorjaar en/of de zomer moeten worden uitgevoerd dient het projectgebied en de directe omgeving ('invloedsfeer van de werkzaamheden') voorafgaand aan de werkzaamheden te worden gecontroleerd op broedvogels. Indien broedende vogels aanwezig zijn dient door een deskundig ecooloog te worden bepaald of de werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder overtreding van de Wet natuurbescherming.
Overige soorten		
Algemene soorten en vrijgestelde grondgebonden zoogdieren en amfibieën	V: bomen, struiken en watergang	- voldoende zorg in acht nemen voor alle in het wild voorkomende flora en fauna. Aanwezige dieren de tijd gunnen om te kunnen vluchten. - Indien men onverwachts strikt beschermde soorten aantreft een deskundig ecooloog raadplegen om af te stemmen hoe een overtreding van de Wet natuurbescherming kan worden voorkomen. - Bij twijfel over de aanwezigheid van beschermde soorten de hulp van een deskundige in roepen. - In de watergangen worden algemene vissoorten verwacht. Indien delen worden afgedamd en gedempt dienen deze delen te worden afgevist in het kader van de zorgplicht.

3. METHODE

Het onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen is gebaseerd op de ethische code van het Netwerk Groene Bureaus - Branchevereniging voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging (juni 2008 en februari 2010) en uitgevoerd conform het vleermuisprotocol 2017. Het vleermuisprotocol 2013 is door een team vleermuisspecialisten uit het vleermuisvakberaad vanuit het Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en RVO geactualiseerd, hiermee is beargumenteerd afgeweken van het formeel vastgestelde vleermuisprotocol 2013. De onderzoeken naar slechtvalk en de zwarte roodstaart zijn uitgevoerd conform de territoriumkartering van Sovon.

3.1 VLEERMUIZEN

Algemeen

De bezoeken zijn met behulp van een batdetector (Pettersson D240X), warmtecamera (Pulsar Helion XP28) en zaklampen uitgevoerd, zodat zowel zicht- en geluidswaarnemingen gedaan konden worden. Daarnaast is gebruik gemaakt van de opnamefunctie op de batdetector (met behulp van Edirol opname apparatuur) om waarnemingen terug te luisteren en te analyseren met behulp van het programma BatSound. In het zomer- en kraamseizoen zijn in verband met de grootte van het gehele projectgebied (alle 4 de deelgebieden zijn gelijker tijd onderzocht) met een team variërend van 4 tot 6 personen uitgevoerd. In het paarseizoen is in verband met de grootte van het gehele projectgebied met een team variërend van 2 tot 4 personen uitgevoerd. De warmtecamera is ingezet om de baltterritoria en verblijfplaatsen exacter te kunnen bepalen. Tevens is de warmtecamera ingezet om vleermuizen die op grotere hoogte baltsen of vliegen en die niet vanaf de grond waarneembaar zijn, toch te kunnen lokaliseren. De inventarisaties zijn uitgevoerd bij goede weersomstandigheden (droog, windkracht < 4 Bft en temperatuur hoger dan 7°C).

In tabel 3 wordt per deelgebied weergegeven welke beschermde elementen worden verwacht. De methode die is beschreven geldt voor alle deelgebieden. De resultaten is alleen van toepassing op het kantoor Damsigt inclusief bomenrij en parkeerplaats.

Tabel 3: verwachte beschermde elementen per vleermuissoort

Soort	Zomer- verblijfplaats	Kraam- verblijfplaats	Paar- verblijfplaats	Individuele winter- verblijfplaats	Vliegroute	Foerageergebied
Gewone dwergvleermuis	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee
Laatvlieger	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee
Ruige dwergvleermuis	Ja	Nee	Ja	Ja	Ja	Nee
Meervleermuis	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja	Nee
Watervleermuis	Ja	Ja	Nee	Nee	Ja	Nee

Ten behoeve van het vaststellen dan wel uitsluiten van zomer-, kraam-, paar-, winterverblijfplaatsen en vliegroute en foerageergebied van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en meervleermuis is de volgende werkwijze gehanteerd.

Zomerverblijfplaatsen en kraamverblijfplaatsen

In de periode van 15 mei tot en met 15 juli zijn drie veldbezoeken uitgevoerd ten behoeve van het vaststellen dan wel uitsluiten van zomerverblijf- en/of kraamverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en meervleermuis. Hierbij zijn tussen het eerste en het laatste bezoek minimaal 30 dagen gelegen. Twee bezoeken zijn uitgevoerd in de avond om uitvliegende vleermuizen vast te stellen en om conform het protocol te werken voor de laatvlieger. Het andere bezoek is uitgevoerd in de ochtend om zwermende en/of invliegende vleermuizen rond het gebouw vast te stellen. Een uitvliegend, invliegend of zwermende vleermuis wijst op de aanwezigheid van een voortplantings- of rustplaats in het gebouw.

De avondbezoeken op 4 juni 2018 en 5 juli 2018 zijn uitgevoerd met 6 personen verdeeld over alle deelgebieden, waarbij 4 personen het kantoor Damsigt en Total benzinestation hebben onderzocht (rekening houdend dat elk persoon 75% van zijn deel kon overzien). De overige 2 personen hebben de terreinen Avalex en de voormalige gemeentewerf onderzocht, waarbij elk persoon ook weer 75% kon overzien. Tijdens de avondbezoeken is gekozen om met 6 personen te inventariseren, zodat alle deelgebieden gelijktijdig konden worden onderzocht en alles voldoende kon worden overzien (zie afbeelding 2).

De ochtendronde op 5 juni 2018 is uitgevoerd met 4 personen (zie afbeelding 3). Waarbij 2 personen het kantoor Damsigt en Total benzinestation hebben onderzocht en 2 personen de terreinen Avalex en de voormalige gemeentewerf. Vleermuizen zwermen een korte tijd voorafgaand aan het invliegen. Door het zwermen voorafgaand aan het invliegen en de hoeveelheid personen kon alles goed worden overzien.

Omdat in het projectgebied de watervleermuis en de meervleermuis wordt verwacht is de onderzoekstijd in de avond verlengd met een kwartier en in de ochtend met een uur.

Afbeelding 2: Met een stip is aangegeven op welke locaties tijdens avondbezoeken voor zomer- en kraamverblijfplaatsen is gepost door een deskundig ecooloog en welke gevel deze heeft onderzocht.

Paarverblijfplaatsen

Ten behoeve van het vaststellen van de aanwezigheid van paarverblijfplaatsen zijn vanaf 15 augustus tot 1 oktober twee bezoeken in de avond/nacht uitgevoerd. Hierbij is gelet op baltsende vleermuizen. Een paarverblijfplaats kan op twee manieren worden vastgesteld. Indien de baltsende vleermuis de paarverblijfplaats daadwerkelijk invliegt kan de locatie van de paarverblijfplaats worden vastgesteld. Indien deze niet kon worden vastgesteld is aangenomen dat de paarverblijfplaats zich in het baltsterritorium bevindt. Daarnaast is gebruik gemaakt van een warmtecamera om een eventuele baltsterritorium gericht te kunnen bepalen.

De avondbezoeken zijn uitgevoerd met 4 personen verdeeld over alle deelgebieden, waarbij 2 personen het kantoor Damsigt en Total benzinestation hebben onderzocht (rekening houdend dat elk persoon 75% van zijn deel kon overzien). De overige 2 personen hebben de terreinen Avalex en de voormalige gemeentewerf onderzocht, waarbij elk persoon ook weer 75% kon overzien. Tijdens de nachtbezoeken is gekozen om met 4 personen te inventariseren, zodat alle deelgebieden gelijktijdig konden worden onderzocht. Vleermuizen baltsen een groot gedeelte van de avond en door met 4 personen te inventariseren zijn geen baltsende vleermuizen gemist (zie afbeelding 3).

Omdat in het projectgebied de watervleermuis en de meervleermuis wordt verwacht is de onderzoekstijd in de ochtend verlengd met een uur.

Afbeelding 3: Met een ster is aangegeven op welke locaties tijdens het ochtend bezoek ten behoeve van zomer- en kraamverblijfplaatsen en de bezoeken voor paarverblijfplaatsen is gepost door een deskundig ecooloog.

Winterverblijfplaatsen

(Individuele) winterverblijfplaatsen

Vooralsnog is geen betrouwbare methode beschikbaar om individuele winterverblijfplaatsen vast te stellen in spouwmuren of onder een dak omdat doorgaans niet de hele spouw kan worden overzien met een boomcamera of spiegel. Van zomerverblijfplaatsen, kraamverblijven en paarverblijfplaatsen mag zekerheidshalve aangenomen worden dat deze ook als winterverblijfplaats gebruikt kunnen worden, zolang de temperatuur niet te laag wordt (vorst) (Bij12, 2017). In onderhavig onderzoek is hier dan ook geen specifiek onderzoek naar verricht en wordt uitgegaan van een mogelijke aanwezigheid van individuele winterverblijfplaatsen indien zomer-, kraam- en of paarverblijfplaatsen zijn aangetroffen in het projectgebied. Bij strenge vorst is het aannemelijk dat gewone dwergvleermuizen verblijven in een massawinterverblijfplaatsen (zie tekst hieronder).

Massawinterverblijfplaats gewone dwergvleermuizen

Bij massa-winterverblijven wordt over het algemeen al 's zomers gezwermd. De mannetjes gaan al gedurende de kraamperiode op zoek naar een geschikt verblijf. Bij zo'n verblijf zullen meerdere mannetjes gaan zwermen, wat vermoedelijk een functie heeft bij het aanwijzen van de verblijfplaats. Tegen het einde van de kraamperiode beginnen de vrouwtjes deel te nemen aan het zwermen, en nadat de jongen zijn uitgevlogen nemen ook zij deel aan het zomerzwermen (Sendor, 2002).

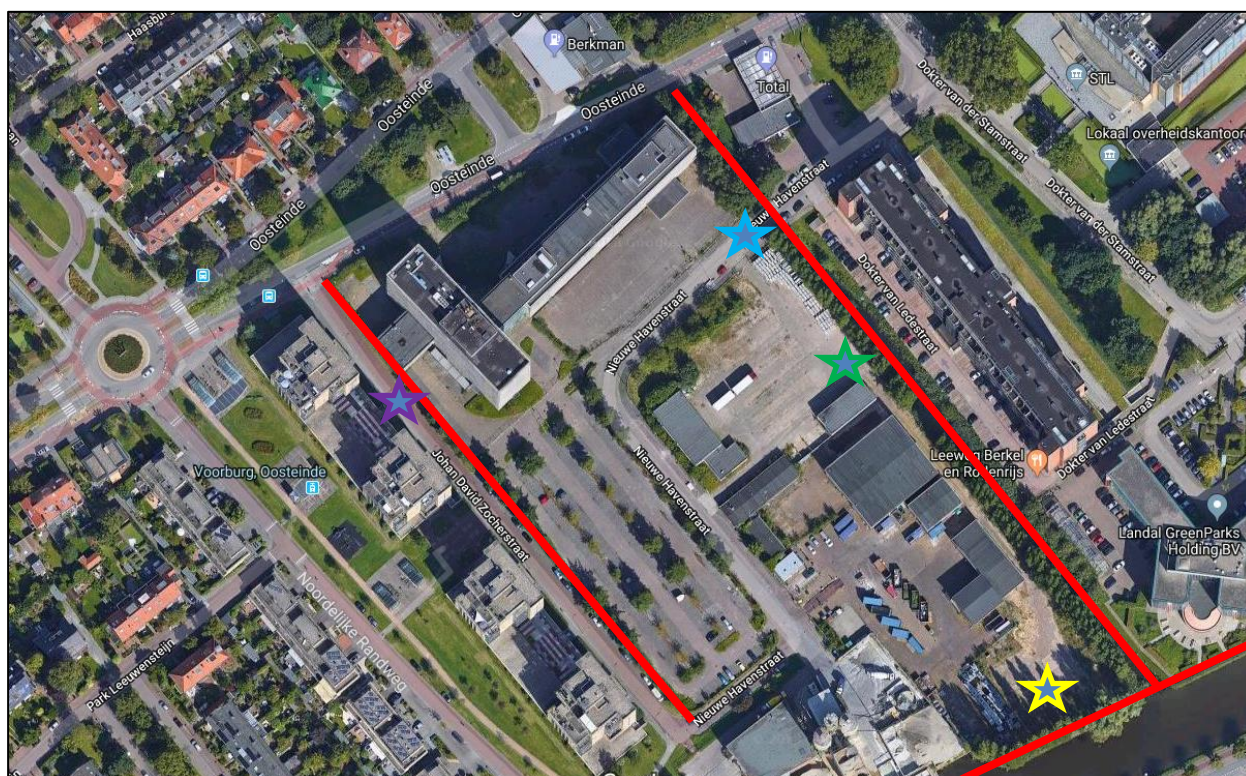
Het eerste bezoek ten behoeve van het vaststellen van de aanwezigheid van massawinterverblijfplaatsen is uitgevoerd op 3 augustus 2018. Het tweede bezoek is tegelijk met het bezoek ten behoeve van het vaststellen van de aanwezigheid van paarverblijfplaatsen op 5 september 2018 uitgevoerd tussen 00:00 en 02:00 uur. Ten tijde van deze bezoeken in augustus is, door 2 personen, rond middernacht bekeken of zwermende dwergvleermuizen aanwezig zijn.

Vliegroutes

Ten behoeve van het vaststellen van vliegroutes zijn twee veldbezoeken bij goede weersomstandigheden uitgevoerd. Deze bezoeken zijn 3 uur voor zonsopgang gestart. Het eerste bezoek is uitgevoerd in de kraamperiode, tussen 15 mei en 15 juli. Het tweede bezoek is buiten deze periode uitgevoerd, minimaal 8 weken na het eerste bezoek. Tijdens deze veldbezoeken is bepaald of en welke vleermuissoorten gebruik maken van de watergangen, bomen en struiken als vliegroute.

De bezoeken op 5 juni 2018 en 15 augustus 2018 zijn allebei in de ochtend uitgevoerd, omdat in het vleermuisprotocol wordt aangegeven dat voor de watervleermuis en meervleermuis dit onderzoek in de ochtend dient plaats te vinden. Daarnaast is de onderzoekstijd 3 uur, omdat in het vleermuisprotocol wordt aangegeven dat voor de watervleermuis en meervleermuis gestart moet worden 60 minuten voor zonsopgang. Voor de overige soorten geldt dat 2 uur voor zonsopkomst geïnventariseerd moet worden.

De ochtendbezoeken op 5 juni 2018 en 15 augustus 2018 zijn uitgevoerd met 4 personen, waarbij 1 persoon de straat Johan David Zocherstraat heeft onderzocht (hier staat een aaneengesloten bomenrij), 1 persoon de Nieuwe havenstraat (groenstrook tussen Total en gemeentewerf), 1 persoon de bomenrij aan de noordoostkant van de gemeentewerf en 1 persoon de bomenrij aan de noordoostkant en de zuidkant van het terrein Avalex (zie afbeelding 4). Door het onderzoek op deze manier is uitgevoerd zijn alle aaneengesloten bomenrijen, struikgroepen die geschikt zijn als vliegroute onderzocht op langsvliegende vleermuizen.

Afbeelding 4: De rode lijnen betreffen de aaneengesloten bomenrijen die geschikt zijn als vliegroute voor vleermuizen. Met een ster is aangegeven op welke locaties is gepost door een deskundig ecooloog. De paarse ster is de Johan David Zocherstraat, de blauwe ster is de Nieuwe havenstraat, de groene ster is de noordoostkant van de gemeentewerf en de gele ster is de bomenrij aan de noordoostkant en de zuidkant van het terrein Avalex.

3.2 VOGELS MET EEN NESTPLAATS OF RUSTPLAATS

In het projectgebied worden nesten en rustplaatsen van de slechtvalk (categorie 3) en de zwarte roodstaart (categorie 5) verwacht.

Slechtvalk

Om uit te sluiten of aan te tonen dat de slechtvalk een nest of rustplaats heeft in het projectgebied zijn conform de territoriumkartering van Sovon drie bezoeken tussen 1 februari tot en met 30 juni uitgevoerd. De bezoeken kunnen de gehele dag worden uitgevoerd tijdens goede inventarisatieomstandigheden. Ten tijde van het bezoek is gelet op één of meer van de volgende waarnemingen, wat duidt op een aanwezige nestlocatie:

- exemplaren van de slechtvalk in de omgeving van het projectgebied;
- balts, paring of ander gedrag waar uit geconcludeerd kan worden dat nesten aanwezig moeten zijn;
- prooi-overdracht rondom het projectgebied;
- voedseltransporten naar het projectgebied.

Zwarte roodstaart

Om uit te sluiten of aan te tonen dat de zwarte roodstaart een nest of rustplaats heeft in het projectgebied zijn conform de territoriumkartering van Sovon drie bezoeken tussen 20 april tot en met 10 juli uitgevoerd. Het laatste bezoek op 5 juli 2018 is voorafgaand aan het vleermuisbezoek uitgevoerd. Tijdens deze bezoeken is gelet op één of meer van de volgende waarnemingen, wat duidt op een aanwezige nestlocatie:

- een zingend mannetje of;
- een paartje bij een potentiële nestplaats of;
- balts, paring of ander gedrag waar uit geconcludeerd kan worden dat er nesten aanwezig moeten zijn.

3.3 OVERZICHT BEZOEKEN EN WEERGEGEVENS

In tabel 4 is een overzicht opgenomen van de in totaal negen uitgevoerde veldbezoeken. In tabel 5 zijn de weersomstandigheden op de dag van uitvoering weergegeven.

Tabel 4: Uitgevoerd veldbezoek

Datum	Activiteit	Soortgroep	Tijdstip (begin - einde)	Uitvoerende(n)
28-03-2018	Dagbezoek	Vogels -slechtvalk	10:00 – 12:00	Dhr. ing. A. Kolders
09-05-2018	Dagbezoek	Vogels -slechtvalk -zwarte roodstaart	11:00 – 14:00	Dhr. ing. A. Kolders
04-06-2018	Avondbezoek	Vleermuizen -zomer- en kraamverblijfplaats	21:56 – 23:56	Dhr. ing. A.W.M. Loeve, Dhr. J. van Bussel, Dhr. J. Groot, Dhr. H. de Graaff, Dhr. S. Elzenman MSc en Mevr. ir. E. van Dongen
05-06-2018	Ochtendbezoek	Vleermuizen -zomer- en kraamverblijfplaats en vliegroute	02:21 – 05:21	Dhr. ing. A.W.M. Loeve, Dhr. J. van Bussel, Dhr. N. Alderliesten en Dhr. H. de Graaff
18-06-2018	Dagbezoek	Vogels -slechtvalk -zwarte roodstaart	11:00 – 14:00	Dhr. ing. A. Kolders
05-07-2018	Avondbezoek	Vleermuizen -zomer- en kraamverblijfplaats Vogels -zwarte roodstaart	22:04 – 00:19 20:00 – 22:00	Dhr. ing. A.W.M. Loeve, Dhr. J. van Bussel, Dhr. J. Groot, Dhr. ing. A. Kolders, Dhr. N. Alderliesten en Dhr. J. Keijzer.
03-08-2018	Nachtbezoek	Vleermuizen -massawinterverblijf	00:00 – 02:00	Dhr. N. Alderliesten en Dhr. J. Keijzer.
15-08-2018	Ochtendbezoek	Vleermuizen -paarverblijfplaats -vliegroute	03:23 – 06:23	Dhr. ing. A.W.M. Loeve, Dhr. J. van Bussel, Dhr. ing. A. Kolders en Dhr. N. Alderliesten
09-09-2018	Nachtbezoek	Vleermuizen -paarverblijfplaats -massawinterverblijf	00:00 – 02:00	Dhr. J. van Bussel, Dhr. J. Groot, Dhr. N. Alderliesten en Dhr. ing. A. Kolders

Tabel 5: Weersomstandigheden*

Datum	Temperatuur (°C)		Overheersende windrichting –kracht (Bft)	Bewolking	Neerslag (mm)
	Min.	Max.			
28-03-2018	3,3	7,6	W 2	Geheel bewolkt	11,5**
09-05-2018	10,4	21,0	WNW 2	Half bewolkt	0,0
04-06-2018	14,2	22,0	N 2	Zwaar bewolkt	0,0
05-06-2018	12,1	18,9	N 3	Half bewolkt	0,0
18-06-2018	14,9	19,2	ZW 4	Zwaar bewolkt	0,2
05-07-2018	11,9	22,8	NNW 2	Half bewolkt	0,0
03-08-2018	14,2	31,0	N 2	Onbewolkt	0,0
15-08-2018	17,1	21,8	ZW 3	Vrijwel geheel bewolkt	< 0,05
09-09-2018	15,1	23,2	ZZW 3	Geheel bewolkt	< 0,05

* Weersomstandigheden dichtstbijzijnde weerstation (Rotterdam).

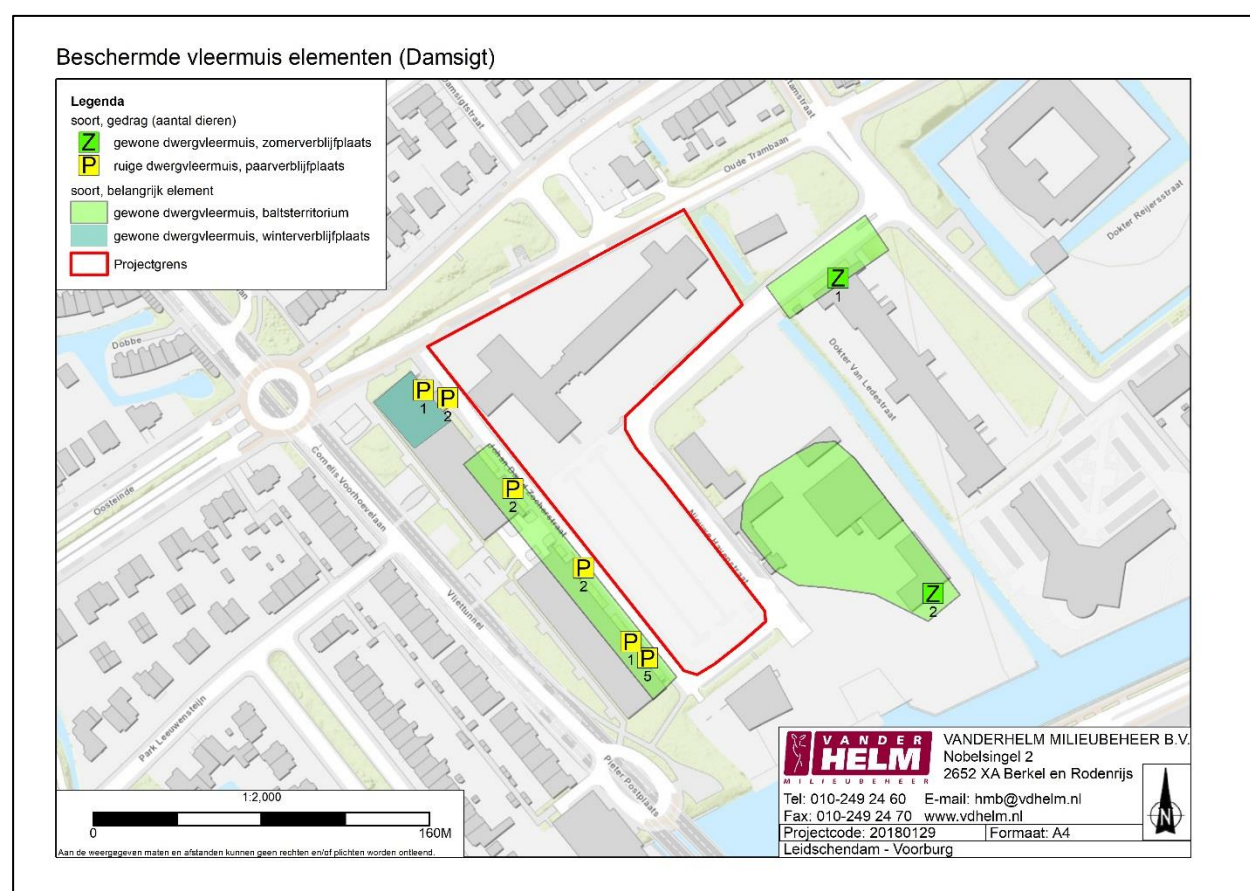
** Ten tijde van het veldbezoek was het droog.

4. ONDERZOEKSRESULTATEN EN INTERPRETATIE

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste resultaten nader toegelicht en wordt aangegeven waar nesten, voortplantingsplaatsen, rustplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden in het projectgebied aanwezig zijn. Een overzicht van deze verblijfplaatsen is weergegeven op afbeelding 3. Voor de achterliggende waarnemingen per bezoek wordt verwezen naar bijlage 4.

4.1 VLEERMUIZEN

Er zijn binnen het projectgebied geen zomer-, kraam-, winter- en paarverblijfplaatsen aanwezig. In de appartementencomplexen ten westen van het projectgebied zijn in totaal 13 paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis aanwezig, 2 baltterritoria van de gewone dwergvleermuis en een winterverblijfplaats van ongeveer 5 dieren. In afbeelding 5 is de beschermde elementen kaart weergegeven.

Afbeelding 5: Beschermde elementen kaart kantoor Damsigt binnen de rode lijnen

4.1.1. ZOMER- EN KRAAMVERBLIJFPLAATSEN

Tijdens de veldbezoeken op 4 en 5 juni 2018 en 5 juli 2018 ten behoeve van het vaststellen of uitsluiten van zomer- en of kraamverblijven zijn geen zwermende, invliegende of uitvliegende vleermuizen waargenomen ter plaatse van het kantoor Damsigt. Derhalve wordt geconcludeerd dat geen zomer- en/of kraamverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en watervleermuis aanwezig zijn.

Er zijn diverse langsvliegende en foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen binnen de projectgrenzen van het kantoor Damsigt. De foeragerende en langsvliegende vleermuizen maakte geen baltsgeluiden of sociale roepjes en er is ook geen zwermgedrag waargenomen. Op basis hiervan kan worden uitgesloten dat de langsvliegende en foeragerende gewone dwergvleermuizen binding hebben met het kantoor Damsigt.

4.1.2. PAARVERBLIJFPLAATSEN

Binnen het projectgebied

Tijdens de veldbezoeken op 15 augustus 2018 en 9 september 2018 ten behoeve van het vaststellen of uitsluiten van paarverblijfplaatsen zijn geen baltsende waargenomen ter plaatse van het kantoor Damsigt. Derhalve wordt geconcludeerd dat geen paarverblijfplaatsen de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger aanwezig zijn.

Er zijn enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen binnen de projectgrenzen van het kantoor Damsigt. De foeragerende vleermuizen maakte geen baltsgeluiden of sociale roepjes en er is ook geen zwermgedrag waargenomen. Op basis hiervan kan worden uitgesloten dat de langsvliegende, foeragerende en sociaal roepende gewone dwergvleermuizen, binding hebben met het kantoor Damsigt.

Buiten het projectgebied

Tijdens het onderzoek naar paarverblijfplaatsen zijn in de appartementencomplexen langs de Johan David Zocherstraat (zie afbeelding 6) diverse paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis en de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Daarnaast is eveneens een winterverblijfplaats vastgesteld. In totaal zijn in deze appartementencomplexen 13 paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis aanwezig, 2 baltsterritoria van de gewone dwergvleermuis en een winterverblijfplaats van ongeveer 5 gewone dwergvleermuizen.

De gewone dwergvleermuizen en ruige dwergvleermuizen die de appartementencomplexen, buiten het projectgebied gebruiken als paarverblijfplaats, gebruiken de complexen mogelijk ook als winterverblijfplaats.

Afbeelding 6: Eén van de appartementencomplexen langs de Johan David Zocherstraat

4.1.3. WINTERVERBLIJFPLAATSEN

(Individuele) winterverblijfplaatsen

Individuele winterverblijfplaatsen kunnen worden uitgesloten in het kantoor Damsigt, omdat er geen zomer, kraam- en paarverblijfplaatsen zijn aangetroffen.

Massa winterverblijfplaats

De aanwezigheid van massa-winterverblijven is uitgesloten. Tijdens de veldbezoeken rond middernacht in augustus en september ten behoeve van het vaststellen of uitsluiten van massa-winterverblijfplaatsen zijn namelijk geen zwermende vleermuizen waargenomen.

4.1.4. VLEGROUTES

Voor het vliegroute onderzoek op 5 juni 2018 en 15 augustus 2018 is de bomenrij langs de Johan David Zocherstraat (zie afbeelding 4, de paarse ster) onderzocht. Het gaat hier om de aaneengesloten bomenrij langs de Johan David Zocherstraat (zie afbeelding 7). Tijdens de veldbezoeken zijn geen vleermuizen aangetroffen die de bomenrij volgde.

Afbeelding 7: Bomenrij langs de Burgemeester Winkellaan

4.2 VOGELS

4.2.1. SLECHTVALK

Tijdens de veldbezoeken voor het slechtvalkonderzoek op 28 maart 2018, 9 mei 2018 en 18 juni 2018 zijn geen slechtvalken op het kantoor of in de omgeving van het projectgebied waargenomen. Tevens zijn geen sporen of nestbouw/nestmateriaal van de slechtvalk aangetroffen. Derhalve wordt geconcludeerd dat geen nest- en rustplaatsen van de slechtvalk in het projectgebied aanwezig zijn.

4.2.2. ZWARTE ROODSTAART

Tijdens de veldbezoeken voor het zwarte roodstaarten onderzoek op 28 maart 2018, 9 mei 2018 en 5 juli 2018 zijn geen zwarte roodstaarten op het kantoor of op de parkeerplaats waargenomen. Derhalve wordt geconcludeerd dat geen nest- en rustplaatsen van de zwarte roodstaart in het projectgebied aanwezig zijn.

4.2.3. OVERIGE WAARNEMINGEN

Tijdens het laatste slechtvalk bezoek is tevens het dak gecontroleerd op een mogelijke nest- en rustplaats. Deze is niet aangetroffen. Wel is een nestplaats van een zilvermeeuw met 2 jongen (zie afbeelding 8), aangetroffen op het dak van Damsigt. Een plat dak met stenen is uitermate geschikt voor dakbroeders als zilvermeeuw, kleine mantelmeeuw en scholekster. Hier dient tijdens de werkzaamheden rekening mee gehouden te worden. In hoofdstuk 6.2 wordt onder het kopje zorgplicht omschreven hoe hier rekening mee gehouden dient te worden.

Afbeelding 8: 2 juveniele zilvermeeuwen op het dak van Damsigt

5. TOETSING AAN WETGEVING

In dit hoofdstuk is beschreven wat de wettelijke consequenties zijn die voortvloeien uit de aanwezigheid van beschermde nesten, voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van vleermuizen, zoals beschreven in hoofdstuk 4. Voor meer informatie over de juridische achtergronden wordt verwezen naar bijlage 2. De betreffende artikelen van de Wet natuurbescherming zijn opgenomen in box 2.

5.1 VLEERMUIZEN

Vleermuizen zijn zoogdieren die beschermd zijn vanuit de Europese habitatrichtlijn en opgenomen in de Wet natuurbescherming. De voortplantings- en/of rustplaatsen of de onderdelen van voortplantings- en/of rustplaatsen (functioneel leefgebied) van vleermuizen zijn jaarrond beschermd. Dit betekent dat de verblijfplaats, vliegroute of foerageergebied ook beschermd is gedurende periode in het jaar dat de vleermuis er geen gebruik van maakt. Binnen het projectgebied zijn geen verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen aanwezig. Sporadisch worden er langsvliegende en foeragerende vleermuizen aangetroffen. In de appartementencomplexen ten westen van kantoor Damsigt zijn diverse paarverblijfplaatsen en een winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis aangetroffen.

Het verstoren van deze vleermuizen betreft een overtreding van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming (zie box 2). Door de werkzaamheden binnen het projectgebied mogen de vleermuizen buiten het projectgebied niet verstoord worden. Verstoring van de vleermuizen buiten het projectgebied kan worden voorkomen door:

1. De werkzaamheden overdag uitvoeren. Hierdoor wordt voorkomen dat vleermuizen verstoord worden door verlichting.
2. Tijdens de actieve periode van de vleermuizen (van 1 april tot 31 oktober) dient in de nacht geen (bouw) verlichting te worden gebruikt, die op de gevels van de appartementencomplexen gericht staan en op de overige ruimte rondom het projectgebied. De verlichting dient alleen gericht te zijn op het werkterrein. Op deze manier wordt voorkomen dat baltzende, foeragerende en langsvliegende vleermuizen worden verstoord, wat een overtreding is van de Wet natuurbescherming.
3. Permanente verlichting mag eveneens niet worden gericht op de omgeving. Er mag niet meer verlichting aanwezig zijn dan in de huidige situatie.

Box 2: verbodsbepalingen artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming

▪ Artikel 3.5▪ Lid 1: Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.▪ Lid 2: Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.▪ Lid 3: Het is verboden om eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.▪ Lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.▪ Lid 5: Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage 1 bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

5.2 SLECHTVALK

Uit het soortgericht onderzoek blijkt dat er in het projectgebied geen nest of rustplaatsen van slechtvalk aanwezig zijn. Met betrekking tot slechtvalk zijn in het kader van de Wet natuurbescherming dan ook geen vervolgstappen noodzakelijk.

5.3 ZWARTE ROODSTAART

Uit het soortgericht onderzoek blijkt dat er in het projectgebied geen nest of rustplaatsen van zwarte roodstaart aanwezig zijn. Met betrekking tot zwarte roodstaart zijn in het kader van de Wet natuurbescherming dan ook geen vervolgstappen noodzakelijk.

6. CONCLUSIES

Ter plaatse van het kantoor Damsigt in het gebied Klein Plaspoelpolder te Voorburg is een soortgericht onderzoek naar vleermuizen en vogels uitgevoerd. Ter plaatse van het projectgebied is men voornemens in de toekomst het kantoor Damsigt te amoveren.

Het doel van het onderzoek is het uitsluiten dan wel aantonen van nesten, voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van alle onderzochte soorten in het projectgebied. Vervolgens is bepaald of door de werkzaamheden sprake kan zijn van het overtreden van de Wet natuurbescherming en welke vervolgstappen mogelijk noodzakelijk zijn.

6.1 CONCLUSIES

Op basis van het soortgericht onderzoek is geconcludeerd dat:

Soort(groep)	Conclusie
Vleermuizen	• Er zijn geen voortplantings- en rustplaatsen van vleermuizen aanwezig in het projectgebied. Er zijn voor vleermuizen geen vervolgstappen nodig. • Buiten het projectgebied zijn in de appartementencomplexen ten westen van het projectgebied, 13 paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis, 2 baltterritoria van de gewone dwergvleermuis en een winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig. • Verstoring van vleermuizen door het gebruik van verlichting buiten het projectgebied dient voorkomen te worden.
Slechtvalk	• Er zijn geen nesten of rustplaatsen van de slechtvalk aanwezig in het projectgebied. Hiervoor zijn geen vervolgstappen nodig.
Zwarte roodstaart	• Er zijn geen nesten of rustplaatsen van de zwarte roodstaart aanwezig in het projectgebied. Hiervoor zijn geen vervolgstappen nodig.
Overige waarnemingen	• Op het dak van Damsigt is een nestplaats van een zilvermeeuw aanwezig. De grote hoeveelheid bomen en struiken in het projectgebied en het platte dak zijn ideale broedlocaties voor algemene broedvogels.

6.2 VERVOLGSTAPPEN

Op basis van het soortgericht onderzoek wordt aanbevolen om:

Vervolgstappen	Uitvoering vervolgstappen	Periode
Zorgplicht	• Wanneer in het voorjaar of de zomer wordt gewerkt: voor de start van de werkzaamheden het projectgebied en de directe omgeving ('invloedsfeer van de werkzaamheden') te controleren op broedvogels. Indien broedende vogels aanwezig zijn, is het aan de deskundige om te bepalen of met de werkzaamheden kan worden aangevangen. Op het dak van Damsigt broedt een zilvermeeuw en is eveneens geschikt voor soorten als scholekster en kleine mantelmeeuw. Het dak (gebouw) mag alleen gesloopt worden na een broedvogelinspectie waaruit blijkt dat er geen vogels op het dak broeden of buiten de broedperiode. • Rekening houden met het aanbrengen van verlichting, zodat de langsvliegende en foeragerende vleermuizen niet verstoord worden verlichting. • In het kader van de zorgplicht eventueel aanwezige licht beschermde dieren en niet beschermde dieren te laten vluchten of te verplaatsen bij de werkzaamheden.	Betreffende maatregelen zijn van toepassing tijdens de uitvoering

REFERENTIELIJST

- Barataud, M, 2015. *Acoustic Ecology of European Bats Species identification, study of their habitats and foraging behavior* ISBN Biotope: 978-2-36662-144-0
- BIJ12 (juli 2017, versie 1.0). *Kennisdocument gewone dwergvleermuis.*
- BIJ12 (juli 2017, versie 1.0). *Kennisdocument ruige dwergvleermuis.*
- BIJ12 (juli 2017, versie 1.0). *Kennisdocument laatvlieger.*
- BIJ12 (juli 2017, versie 1.0). *Kennisdocument rosse vleermuis.*
- BIJ12 (juli 2017, versie 1.0). *Kennisdocument watervleermuis.*
- Dietz, C., O von Helversen, D. Nill., 2009. *Vleermuizen: Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika.* Tirion Natuur.
- Korsten, E., Bureau Waardenburg B.V., 2012, *Vleermuiskasten; Overzicht van toepassing, gebruik en succesfactoren*
- Kosten, E., Jansen, E. 2015 *Symposium Vleermuizen in de Stad. Presentatie over vorst-zwermen en waarnemingen van dwergvleermuizen in winterslaap.*
- Lange, R., P. Twisk, A. van Winden en A. van Diepenbeek, VZZ, 2^e druk 2003. *Zoogdieren van West-Europa.* uitgeverij KNNV,
- Middleton, N, Froud, A, French, K 2014. *Sociall Calls of the Bats of Britain and Ireland.* Exeter: Pelagic Publishing. ISBN: 9 781970 801678
- Netwerk Groene Bureaus: www.netwerkgroenebureaus.nl/nieuws/113-vleermuisprotocol-2013-uitgebracht-27-maart-2013
- Netwerk Groene Bureaus: vleermuisprotocol 2017. <http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>
- Russ, J. , 2012. *Britisch Bat Calls: A Guide To Species Identification.* Pelagic Publishing ISBN-13: 9781907807251
- Sendor, T, 2002. *Population ecology of the pipistrelle bat (Pipistrellus pipistrellus Schreber, 1774): the significance of the year-round use of hibernacula for life histories.*
- Simon, M.,Hüttenbügel, S., Smit-Viergutz, J., 2004. *Ecology and Conservation of Bats in Villages en Towns.* ISBN 3-7843-3619-1
- Skiba, R. 2009. *Europäische Fledermäuse Kennzeichen, Echoortung und Detektoranwendung.* ISBN: 3 89432 907 6
- VanderHelm Milieubeheer B.V., 2017. *Ecologische quickscan Klein Plaspoelpolder te Voorburg.* Kenmerk 20171527.

BIJLAGE 1 REGIONALE SITUATIEKAART PROJECTGEBIED

= Projectgebied

BIJLAGE 2 WETTELIJKE EN BESTUURLIJKE KADERS NATUURBESCHERMING

In Nederland wordt de bescherming van natuur geregeld met behulp van de Wet natuurbescherming. Onder de Wet natuurbescherming valt de bescherming van enerzijds in het wild levende dieren (fauna) en planten (flora) en anderzijds de gebiedsbescherming en de bescherming van houtopstanden. In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de vigerende wet- en regelgeving inzake de Wet natuurbescherming.

Wet natuurbescherming (01-01-2017)

De Wet natuurbescherming is een samenvatting van drie voormalige natuurwetten: De Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Onder de Wet natuurbescherming valt nu de soortenbescherming en de gebiedsbescherming.

SOORTENBESCHERMING (FLORA EN FAUNA)

De Wet natuurbescherming beschermt kwetsbare en zeldzame flora en fauna. De wet geldt daar waar beschermde soorten voorkomen. De beschermde soorten zijn onderverdeeld in Europees- en nationaal beschermde dier- en plantensoorten. Afhankelijk van de beschermde status van een soort dient bij de aantasting van exemplaren of nesten, voortplantings- of rustplaatsen van deze soort, een ontheffing op de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd. Belangrijk voor de toekenning hiervan is de status, maar ook of de duurzame instandhouding van de populatie wel of niet in het geding is. Indien geen verbodsbepalingen worden overtreden kan mogelijk worden volstaan met een mitigatieplan.

Europees beschermde dier- en plantensoorten

Deze soorten betreffen in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern, bijlage I bij het Verdrag van Bonn en vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern, bijlage I bij het Verdrag van Bonn

Voor deze soorten dienen in het geval van ruimtelijke ontwikkeling mitigerende maatregelen opgesteld te worden die ervoor zorgen dat de functionaliteit van de nesten, voortplantings- of rustplaatsen gegarandeerd wordt. Tevens kunnen werkzaamheden, onder voorwaarden, worden uitgevoerd volgens een goedgekeurde gedragscode. Wanneer dit niet mogelijk is kan, indien de volgende belangen aan de orde zijn: bescherming van flora en fauna, dwingende redenen van groot openbaar belang of volksgezondheid of openbare veiligheid, een ontheffing aangevraagd worden.

Vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn

Voor vogels dienen in het geval van ruimtelijke ontwikkeling mitigerende maatregelen opgesteld te worden die ervoor zorgen dat de functionaliteit van de nesten en rustplaatsen gegarandeerd wordt. Tevens kunnen werkzaamheden, onder voorwaarden, worden uitgevoerd volgens een goedgekeurde gedragscode. Wanneer dit niet mogelijk is kan, indien de volgende belangen aan de orde zijn: bescherming van flora en fauna, veiligheid van het luchtverkeer of volksgezondheid of openbare veiligheid, een ontheffing aangevraagd worden.

Nationaal beschermde dier- en plantensoorten

Deze soorten betreffen in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij de Wet natuurbescherming.

Vrijstelling

Middels een vrijstellingsregeling kan in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling vrijstelling verleend worden voor nationaal beschermde dier- en plantensoorten. Derhalve hoeft voor deze soorten geen ontheffing te worden aangevraagd. Voor deze soorten blijft wel de algemene zorgplicht van kracht. Per provincie wordt een vrijstellingslijst opgesteld. Elke provincie kan ervoor kiezen om verschillende soorten vrij te stellen. Per project zal gekeken moeten worden welke dier- en plantensoorten in de betreffende provincie zijn vrijgesteld. Voor soorten die niet zijn vrijgesteld dient gewerkt te worden volgens een goedgekeurde gedragscode, of dient bij de aantasting van exemplaren nesten, voortplantings- of rustplaatsen van deze soort bij activiteiten die de verbodsbepalingen overtreden, een ontheffing op de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.

VERBODEN HANDELINGEN

Naast de zorgplicht zijn een aantal verboden handelingen opgenomen. Deze worden hieronder weergegeven.

Artikel 3.1 Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Nationaal beschermde dier- en plantensoorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraaftplaatsen;

- c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Gedragscode

Voor zowel Europees als nationaal beschermde soorten geldt dat werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden volgens een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. De betreffende gedragscode moet voor de werkzaamheden en soort(groep) geschreven en beschikbaar zijn. Dit geldt indien de werkzaamheden plaatsvinden in het kader van:

- een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of –bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
- een bestendig gebruik, of
- een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd onder een gedragscode, mits de functionaliteit van de nesten, voortplantings- of rustplaatsen van de soorten behouden blijft.

Positieve afwijzing

Als er maatregelen genomen worden om de functionaliteit van de nesten, voortplantings- of rustplaatsen van zowel Europees als nationaal beschermde soorten garanderen, is een ontheffing van de Flora- en faunawet niet noodzakelijk. Om er echter zeker van te zijn of de opgestelde mitigerende maatregelen voldoende zijn, kan op basis van deze maatregelen een ontheffing bij de betreffende provincie worden aangevraagd. Indien de provincie akkoord gaat met de mitigerende maatregelen en de functionaliteit van de nesten, voortplantings- of rustplaatsen van de soorten hiermee behouden blijft, wordt de ontheffingsaanvraag positief afgewezen en mogen de werkzaamheden zonder ontheffing worden uitgevoerd.

ZORGPLICHT

De zorgplicht valt onder zowel de soortenbescherming (dier- en plantensoorten) als gebiedsbescherming. Onderstaand worden de maatregelen met betrekking tot zorgvuldig handelen weergegeven, zoals opgenomen artikel 1.11 en artikel 3.31, lid 3, van de Wet natuurbescherming.

Artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura-2000 gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura-2000 gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Artikel 3.31, lid 3, van de Wet natuurbescherming

3. Van zorgvuldig handelen is in elk geval sprake, indien is voldaan aan de volgende voorwaarden:
- a. er worden slechts handelingen verricht waarvan geen wezenlijke invloed uitgaat op de soorten, bedoeld in het tweede lid, en
 - b. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op dieren wordt voorafgaand en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken dat:
 - i. dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden gedood;
 - ii. nesten van vogels worden vernield, beschadigd of weggenomen, rustplaatsen van vogels worden vernield of beschadigd, dan wel voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de in artikel 3.5, eerste lid, of artikel 3.10, eerste lid, bedoelde dieren worden beschadigd of vernield, en
 - iii. eieren van dieren als bedoeld in artikel 3.1, 3.5, eerste lid, of 3.10, eerste lid, worden vernield, of
 - c. ingeval handelingen worden verricht die invloed hebben op planten van soorten als bedoeld in artikel 3.5, vijfde lid, of 3.10, eerste lid, wordt voorafgaand aan en tijdens de handelingen in redelijkheid alles verricht of gelaten om te voorkomen dat deze planten worden geplukt, afgesneden, onttorteld of vernield.

GBIEDSBESCHERMING

Onder de gebiedsbescherming vallen de Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland, Beschermde Natuurmonumenten, gebieden ter uitvoering van verdragen en andere internationale verplichtingen (zoals wetlands) en houtopstanden.

NATURA2000

Natura 2000-gebieden zijn gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn. Voor elk Natura 2000-gebied wordt door de betreffende provincie een beheerplan opgesteld, waarin de nodige instandhoudingsmaatregelen zijn opgenomen.

Artikel 2.7, lid 2, van de Wet natuurbescherming stelt over Natura 2000-gebieden het volgende:

'Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstrend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen.'

De toetsing betreft het vaststellen of het projectgebied in of in de omgeving van een beschermd natuurgebied gelegen is en of er sprake is van een negatief effect op de beschermde natuurwaarden. Als dit niet het geval is dan is verder onderzoek niet nodig. Indien er wel sprake is van een effect op beschermde natuurwaarden is een aanvullende toetsing noodzakelijk, waarbij wordt vastgesteld in hoeverre er sprake is van een negatief effect.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het beschermingsregime voor gebieden die vallen onder het NNN vloeit voort uit het Natuurbeleidsplan uit 1991 en de Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening. Het is in de Nota Ruimte op nationaal niveau en vervolgens door de provincies op provinciaal niveau nader uitgewerkt. Bescherming van deze gebieden is op planologische basis en er wordt van uitgegaan van het "Nee, tenzij"-regime en compensatiebeginsel. Het ruimtelijk beleid voor het NNN is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt in het NNN het "nee, tenzij"- regime. Indien een voorgenomen ingreep de "nee, tenzij"-afweging met positief gevolg doorloopt kan de ingreep plaatsvinden, mits de eventuele nadelige gevolgen worden gemitigeerd en resterende schade wordt gecompenseerd. Indien een voorgenomen ingreep niet voldoet aan de voorwaarden uit het "nee, tenzij"-regime dan kan de ingreep niet plaatsvinden.

Houtopstanden

Onder de Wet natuurbescherming (houtopstanden) vallen:

- alleen bossen die buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are;
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

De gemeente stelt de grenzen van de 'bebouwde kom Boswet' bij besluit vast. Deze grenzen kunnen afwijken van de 'bebouwde kom Verkeerswet'. Het besluit wordt door de provincie goedgekeurd.

Wanneer voor het uitvoeren van werkzaamheden houtopstanden zoals hierboven beschreven gekapt moeten worden geldt een meldings- en herplantplicht. De kapmelding is geen kapvergunning. In sommige gemeenten is een kapvergunning vereist, die door de gemeente wordt afgegeven. Voordat gekapt wordt, is het raadzaam bij de gemeente na te vragen of een vergunning vereist is. Als dat zo is, moet die apart worden aangevraagd. Gemeenten leggen in de bomenverordening vast welke bomen zonder vergunning mogen worden gekapt en voor welke bomen een meldings- of vergunningsplicht geldt. Binnen drie jaar nadat een bos is gekapt, moet het worden herplant. Deze termijn van drie jaar geldt ook als het bos door een calamiteit (brand, storm, ziekten of plagen) verloren gaat. Na drie jaar moet er een geslaagde herbebossing zijn uitgevoerd. Een herbeplanting die niet goed is aangeslagen moet, binnen 3 jaar na kap, worden ingeboet.

In de Wet natuurbescherming zijn verboden handelingen ten aanzien van houtopstanden opgenomen in artikel 4.2. Deze worden hieronder weergegeven.

Artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming

1. Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten.
2. Provinciale staten kunnen bij verordening regels stellen over de melding, bedoeld in het eerste lid. Deze regels kunnen in elk geval betrekking hebben op:
 - a. de gegevens die bij de melding worden verstrekt;
 - b. de termijn waarbinnen de melding wordt gedaan, en
 - c. de wijze waarop de melding wordt gedaan.
3. Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.

De meldings- en herplantplicht is niet van toepassing:

- indien houtopstanden worden geveld ter uitvoering van instandhoudingsmaatregelen of ten behoeve van Natura 2000-gebieden;
- voor het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode.

In uitzonderingsgevallen kan een kapverbod worden opgelegd als het natuur- en landschapsschoon ernstig geschaad dreigt te worden door de voorgenomen kap. In de praktijk gebeurt dit nagenoeg nooit. Er moet sprake zijn van opstanden of lanen van een uitzonderlijke natuurwaarde of landschappelijke waarde.

BIJLAGE 3 FOTO'S TER PLAATSE

Foto 1: Overzicht kantoor Damsigt

Foto 2: Parkeerplaats van kantoor Damsigt

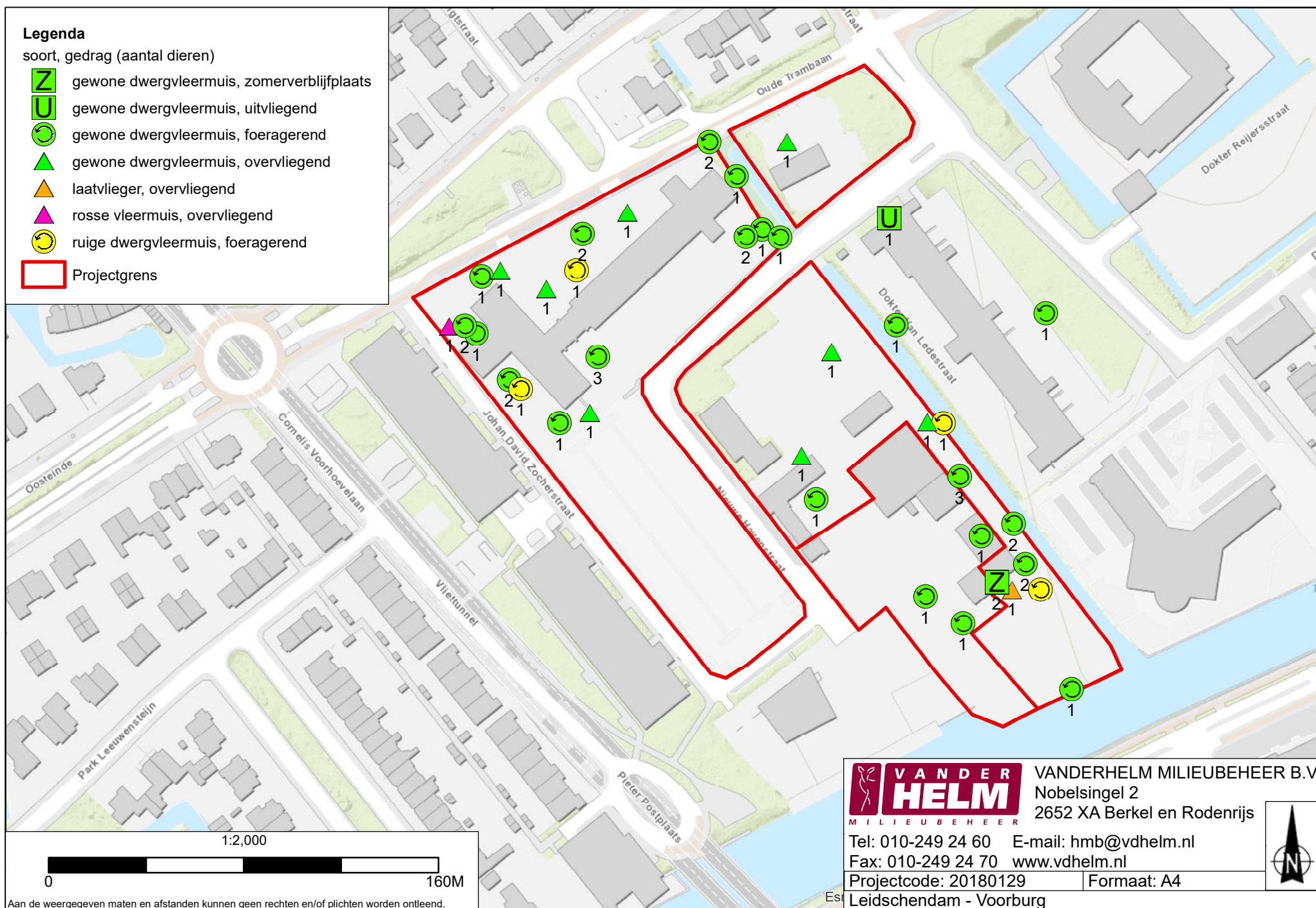

Foto 3: Bomen en struiken geschikt voor algemene broedvogels

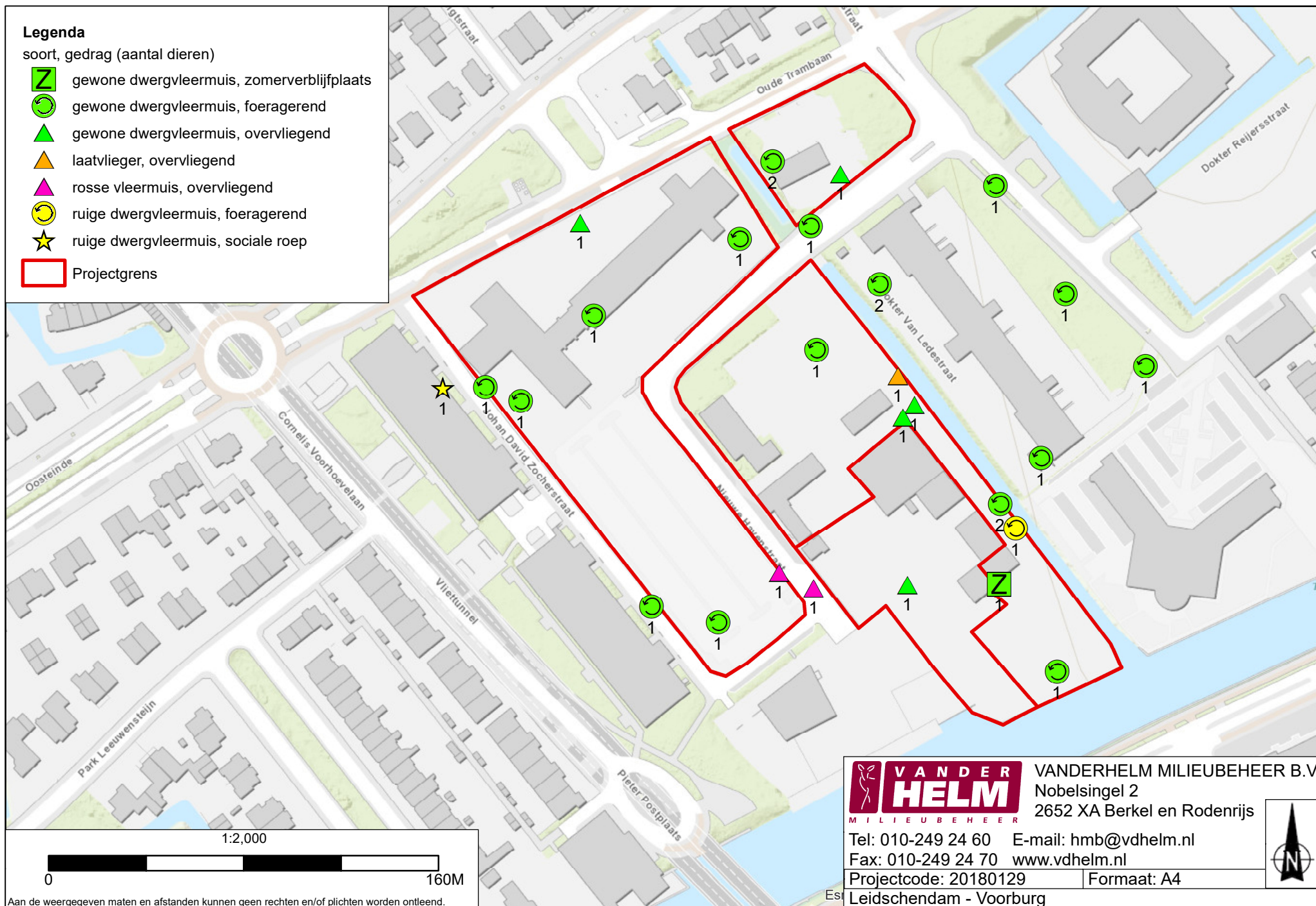
BIJLAGE 4 WAARNEMINGEN VLEERMUIZEN TIJDENS VELDBEZOEKEN

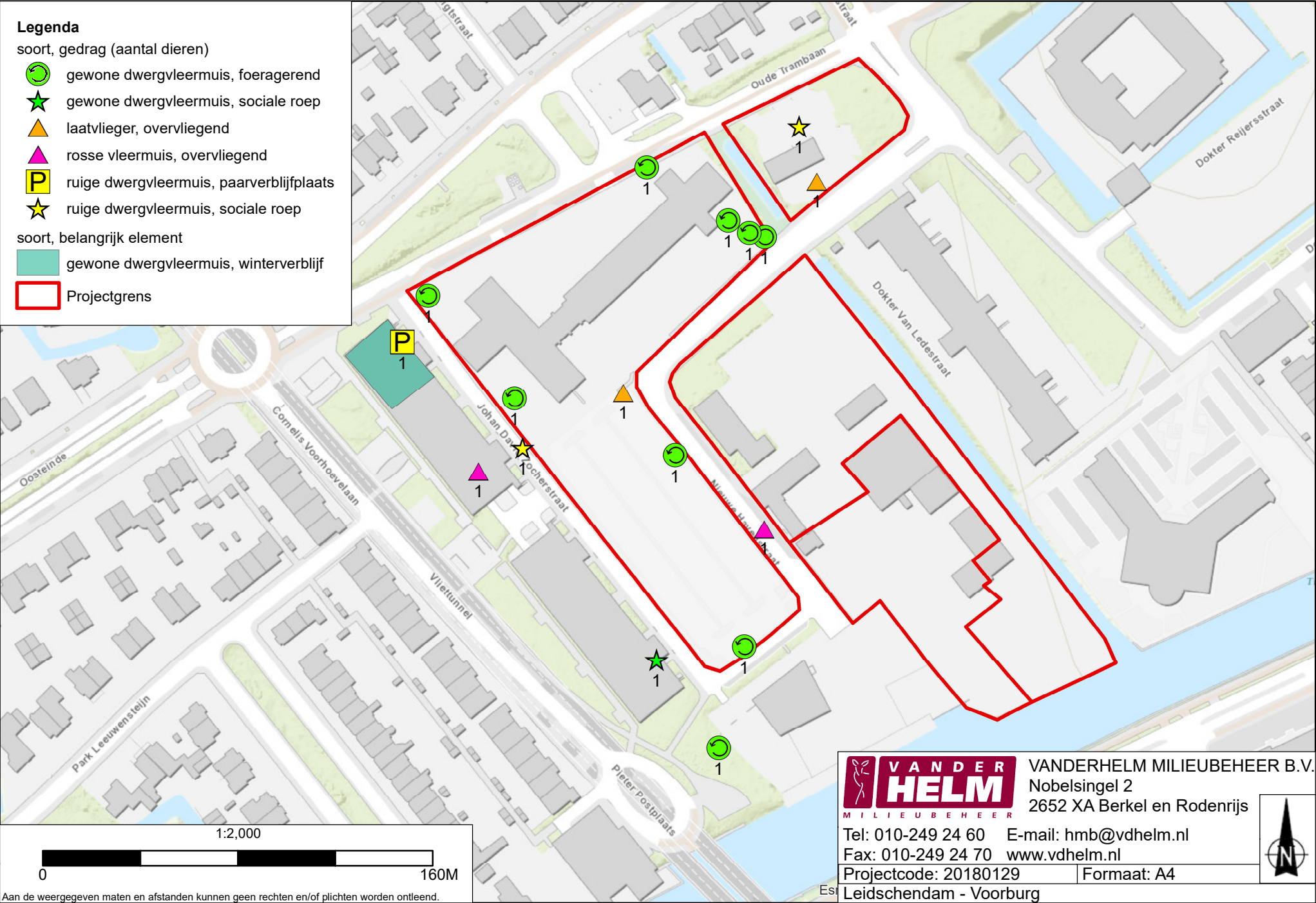
Bijlage: Vleermuisveldbezoek, 04-06-2018 (avond) en 05-06-2018 (ochtend).

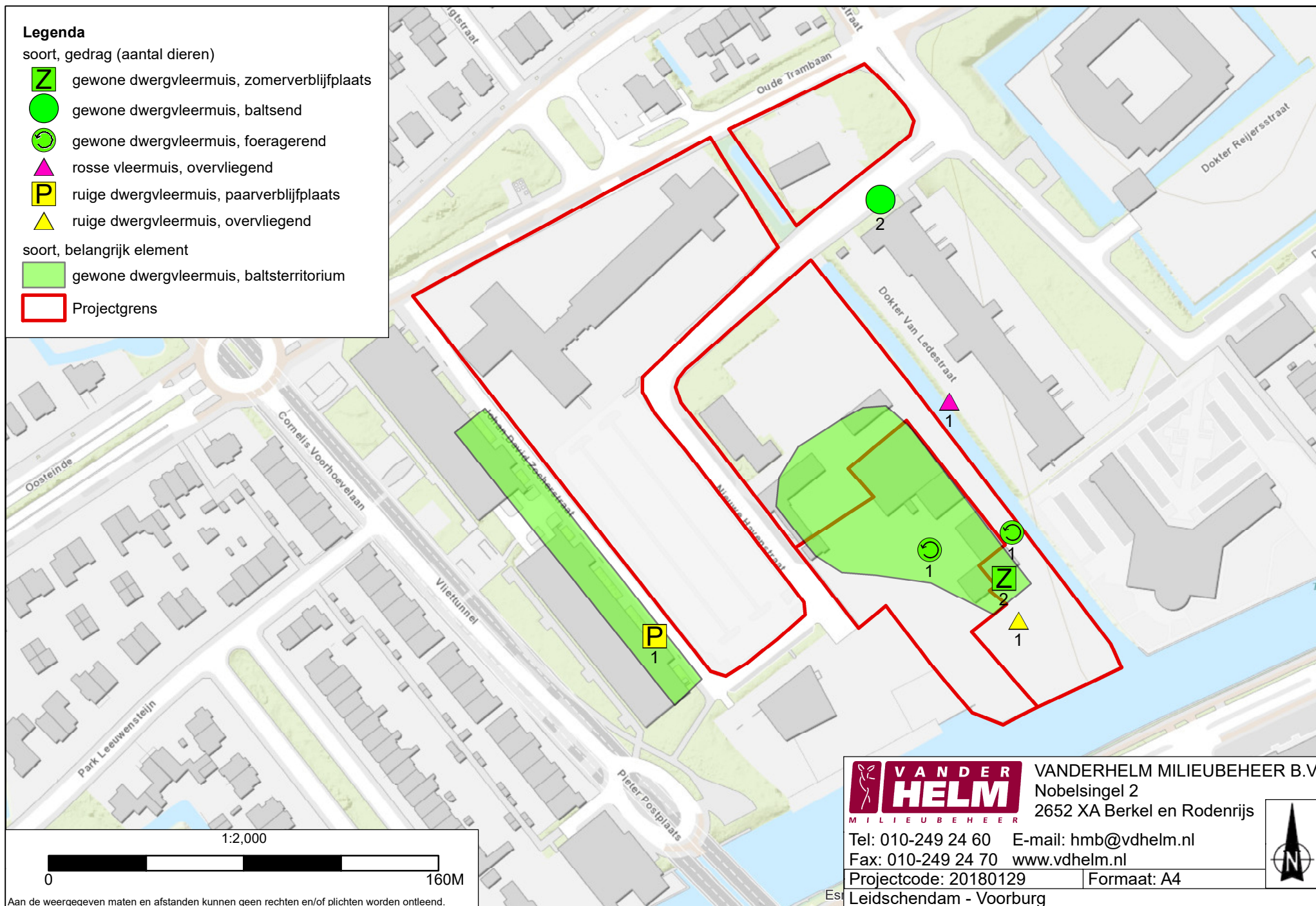
Bijlage: Vleermuisveldbezoek, 05-07-2018 (avond).

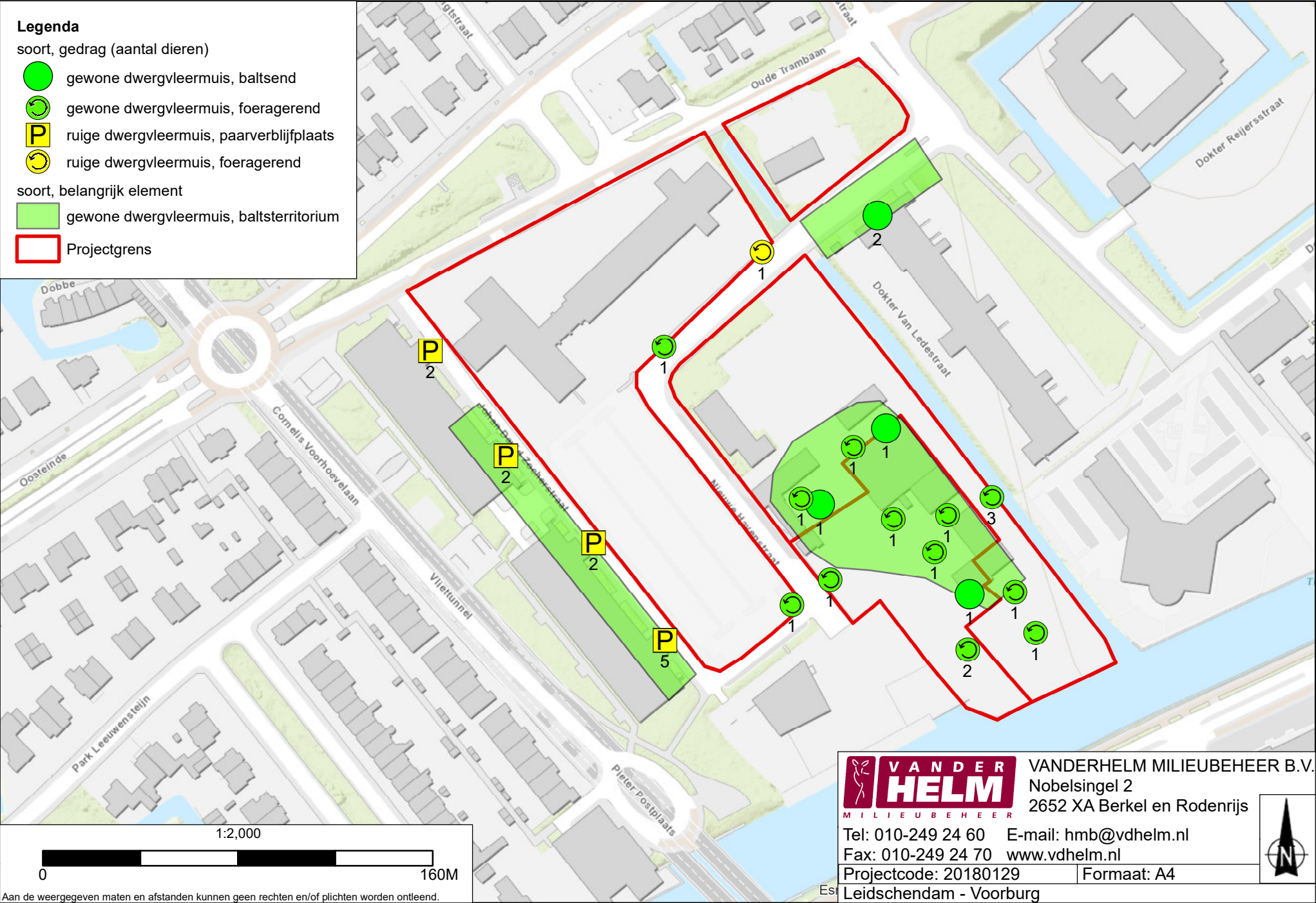
Bijlage: Vleermuisveldbezoek, 02-08-2018 (ochtend).

Bijlage: Vleermuisveldbezoek, 15-08-2018 (ochtend).

Bijlage: Vleermuisveldbezoek, 05-09-2018 (ochtend).

BIJLAGE 5 SOORTINFORMATIE WAARGENOMEN SOORTEN

Laatvlieger - *Eptesicus serotinus*

De laatvlieger is een betrekkelijk grote vleermuis. De laatvlieger is te herkennen aan zijn tweekleurige vacht: koffiebruin op de rug en koffie-met-melk-bruin op de buik. De oren en snuit zijn zwart. Laatvliegers leven verspreid over heel Europa en op de Canarische Eilanden. In Nederland komt de laatvlieger vrij algemeen voor, voornamelijk op het platteland, dorpen en in de randstad.

Gewone dwergvleermuis - *Pipistrellus pipistrellus*

De gewone dwergvleermuis is de op één na kleinste Europese vleermuissoort. Ze hebben een vrij spitse snuit en korte driehoekige oren. Hun rug is roodbruin, kastanjebruin of donkerbruin, terwijl hun buik eerder geel- tot grijsbruin is. Hun snuit, oren en vlieghuid zijn zwartbruin. De gewone dwergvleermuis leeft in vrijwel heel Europa en is in België en Nederland een algemeen voorkomende soort. Dit is de vleermuis die men veelal tijdens de zomerperiode in tuinen en straten ziet.

Ruige dwergvleermuis - *Pipistrellus nathusii*

De ruige dwergvleermuis is een kleine vleermuissoort met korte, driehoekige oren. 's Zomers is hun rug rood- tot kastanjebruin en na de rui (juli/augustus) eerder donkerbruin met vaak een grijze tint. Ze hebben een licht- tot geelbruine buik. Hun staart, oren en vlieghuid zijn zwartbruin. Ruige dwergvleermuizen leven hoofdzakelijk in noordelijk Midden- en Oost-Europa. In Nederland is de soort voornamelijk vanaf de tweede helft van de zomer aanwezig. Kraamverblijfplaatsen van deze soort in Nederland zijn zeldzaam.

Rosse vleermuis - *Nyctalus noctula*

Deze grote vleermuis met brede oren heeft een korte, platte, roestkleurige vacht. Hun oren, snuit en vlieghuid zijn zwartbruin. De rosse vleermuis komt in een groot deel van Europa voor. Kraamkolonies zijn hoofdzakelijk bekend uit laaggelegen gebieden in Noord-Duitsland en Nederland. Nederland is dan ook van groot belang voor deze soort. De rosse vleermuis kan grote afstanden afleggen van de verblijfplaats naar foerageergebied en vliegt vaak in een rechte lijn op hoogte naar deze foerageergebieden. In tegenstelling tot de andere vleermuissoorten worden vliegroutes niet gebruikt.

Notitie

Aan: Borghese Vastgoed Participaties V B.V. - De heer A. Nazerian
Van: T. van den Hove MSc
Datum: 20 januari 2021
Kenmerk: 20140
Betreft: Voorburg, Damsigt - actualisatie nader onderzoek

Aanleiding

Het plangebied ligt in Voorburg (gemeente Leidschendam-Voorburg, provincie Zuid-Holland) tussen de Nieuwe Havenstraat, Oosteinde en de Johan David Zocherstraat. Binnen dit plangebied is de sloop van een kantoorpand en het omliggend parkeerterrein beoogd om plaats te maken voor een nieuwbouw woonwijk. Van der Helm milieubeheer heeft in 2017 een quick scan¹ met nader onderzoek² in 2018 uitgevoerd in het plangebied. Het nader onderzoek is uitgevoerd om te beoordelen of het plangebied gebruikt wordt door beschermde soorten, met name vleermuizen. Inmiddels is de omgevingsvergunning ingediend en is aan *ECOquickscan* gevraagd een actualisatie uit te voeren van het eerder uitgevoerde nader onderzoek.

Methode

Voor de actualisatie van het bestaande nader onderzoek is op 8 januari 2021 een veldbezoek uitgevoerd. Bij het veldbezoek is vooral gekeken of het plangebied, ten opzichte van de situatie in 2018, zodanig is gewijzigd dat de verwachting wat betreft het voorkomen van beschermde soorten aangepast dient te worden. Daarnaast is het doel van deze veldverkenning om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid van het plangebied en haar omgeving voor de verschillende soortengroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname. Tevens is net als bij de eerder uitgevoerde quick scan gekeken naar de verspreidingsgegevens van bijvoorbeeld Particulieren Gegevensbeherende Organisaties zoals deze zijn opgenomen in de NDFF.

Impressies van het plangebied tijdens het veldbezoek op 8 januari 2021.

¹ Van der Helm, Ecologische quickscan, Klein Plaspoelpolder te Leidschendam-Voorburg, 2017

² Van der Helm, Soortgericht onderzoek naar vleermuizen en vogels, kantoor Damsigt, Klein Plaspoelpolder te Leidschendam-Voorburg.

Beoogde ingrepen

Het plangebied maakt onderdeel uit van een grotere ontwikkelingslocatie waar een nieuwbouw woonwijk wordt gerealiseerd. Ten behoeve van de bouw zal het kantoorpand en bijbehorend parkeerterrein worden gesloopt en de aanwezige beplanting worden verwijderd. De huidige verwachting is dat de werkzaamheden starten met de asbestsanering op 1 maart 2021. Aansluitend op de asbestsanering volgt de constructieve sloop naar verwachting in mei 2021 plaatsvindt.

Beschermde gebieden

De situatie ten opzichte van 2017 is ongewijzigd. Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied of NNN-gebied. De beoordeling zoals beschreven in de quick scan van 2017 blijft ongewijzigd. Hierin werd geconcludeerd dat er geen negatieve effecten van de werkzaamheden zijn te verwachten op Natura 2000- of NNN-gebieden.

Beschermde soorten

Op basis van het raadplegen van de NDFF op 5 januari 2021 zijn geen andere beschermde soorten in het plangebied en de directe omgeving waargenomen dan in 2017.

Het pand anno 2021 is vergelijkbaar met de situatie in 2017. De staat van onderhoud is niet noemenswaardig veranderd (lees verslechterd). Vlak voor het veldbezoek van 5 januari 2021 is één raam ingegooid op de derde verdieping. In een kantoor tegenover dat raam zijn ook uitwerpselen en donsveren van duiven aangetroffen. Ten tijde van het veldbezoek is dit bericht aan de aannemer en is het raam dichtgezet nadat geverifieerd is dat er geen duiven in het pand aanwezig zijn. De aannemer is vanaf het moment van schrijven met toenemende mate actief bezig binnen het plangebied waardoor er naar verwachting geen nieuwe openingen zullen ontstaan en het gebouw ontoegankelijk blijft.

Het kapotte raam op de 3^e verdieping.

De uitwerpselen en donsveren van een duif in het kantoor op de 3^e verdieping.

Tijdens het veldbezoek zijn ook enkele beschadigingen aan de buitenmuur waargenomen. Dit heeft onder andere met het asbestonderzoek te maken gehad. Deze plekken zijn niet geschikt als vaste rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen omdat alleen de buitenmuur beschadigd is en de beschadigingen op ongeveer 1,5 meter hoogte zitten. Verder bevat het gebouw geen open stootvoegen of andere geschikte openingen voor vleermuizen. Dit bevestigt de bevindingen van het nader onderzoek uit 2018 toen geen vleermuizen zijn aangetroffen.

De situatie op het dak is ten opzichte van 2018 niet veranderd. Toen is er tijdens het nader onderzoek een meeuwnest met jong aangetroffen op het dak, op basis van de foto in de rapportage van dit nader onderzoek is de

verwachting dat dit nest op het hoge dakdeel is aangetroffen nabij de airco units. Tijdens het veldbezoek van 5 januari 2021 zijn geen andere schuilplekken aangetroffen met nestmateriaal.

Beschadiging (na asbestonderzoek) van de buitenmuur aan de oostgevel op 1,5 meter hoogte.

De gevels zijn afgewerkt met betonnen platen zonder open stootvoegen.

Het dak bevat weinig schuilplekken.

Het plangebied bevat veel bomen waar algemene broedvogels gebruik van kunnen maken.

Conclusie

De conclusie in het nader onderzoek van 2018 blijft ongewijzigd. Er worden geen ontheffingsplichtige beschermde planten- en/of diersoorten verwacht. Nader onderzoek naar eventueel binnen het plangebied voorkomende beschermde soorten is dan ook niet nodig.